

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

Rašytoja Žemaitė prisirašė prie Lietuvos Socialistų Sąjungos. Ketvirtoji kuopa (Chicago) turi garbę skaičiuoti ją savo narių tarpe.

Dėl d. J. Stilsono Paaikškinimo.

L.S.S. sekretorius, d. J. Stilson išleido platoką paaikškinimą, kodėl L.S.S. vadovaujamoji įstaiga atsisakė dalyvauti klerikalų ir tautininkų šaukiamame seime New Yorko Madison Sq. Garden'e.

Sekretorius teisingai charakterizuoja veidmainingą mūsų buržuazų poziciją Lietuvos klausime. Tūla laiką jie pataikavo caro valdžiai, paskui pradėjo stot už autonomiją, dabar eina už nepriugulmybę. Jisai labai vietoje pastebi, kad apie lojaliskumą Amerikai mūsų ponai atsiminė dabar, kada Vokietija duoda Lietuvai "nepriugulmybę".

Visos teoretinės d. Stilsono pastabos, abelnai imant, teisingos. Gaila tik, kad praktiškosios priežastys, dėlėi kurių socialistai atsisakė dalyvauti seime, ne visos sumintos ir surašytos. Apie tai kaip mes elgsimės ateityje nevertėj kalbėti. Kartais gali būti tokių aplinkybių, kad mes, anot nabašninko Bebelio, turime mainyt savę taktiką i 24 valandas. Prāvėmėis, abelnai imant, reikiēia užsiimt.

Beto, mes norim padaryt pastabę dėl vieno užrėškimo, kurį mes radome "Biuletino" N1 ("Apžvalgos" N1). Ten pasakya, kad susipratę darbininkai išrišę tautos klausimę jau prieš 50 metų. Tas pasakymas lygir sako, kad jau labai seniai socialistai išsidirbo vienodę pažiūrę tautos klausime. Bet juk taip nėra.

Mes padarysime mažę ekskursiję i praeitį. Laike 1848 metų revoliuciję, kuomet pradėjo bruzdėti italai, vengrai ir lenkai, eidami prie nepriklausomybės, Marksas su Engelsing (ir visi komunistai) sveikino tę judėjimę kuokarsėiausia. Tuo tarpu, i Austrijos slavų judėjimę jie žiūrėjo šaltai ir net peikė jį.

Pirmasai Internacionalas keliuose lygiuose kongresuose išreiškė geriausius linkėjimus Lenkijai ir Airijai. Marksas visuomet stoję už nepriugulmybę Lenkijai. Vokietijos socialistai prieš francūzų-prūsų karę agitavo už sujungtę Vokietiję.

Taięi, prieš 50 metų vadovaujanti socialistai pritarė idėjai nepriklausomybės. Tuo tarpu pabaigoje pereito šimtmečio ir pradėjo šio nuomonės tame klausime pradėjo keisties. Ivykus permainingom ekonominiame gyvenime, Lenkijoj atsirado socialistų sriovę priešinga nepriugulmingai Lenkijai (Socialdemokracya Krolewstwa Polkiego, kurioj vadovavo d. Luxemburg). Tų pačioj Lenkijoj griežtai susidūrė dvi viena kitai priešingos socialistų nuomonės.

Išdalies tas pats buvo ir Liet. S.-D. P. Išpradžiję partija ėję už nepriugulmybę, o vėliau už autonomiję. Tas pats buvo ir Finliandijoj, Finliandijos s.-d. buvo prieš nepriugulmybę, o pereitę vāsarę kuosmarkiausią kovoję už nepriugulmybę Finliandiję. Kuomet 1906 m. Norvegiję atsimetę nuo Svedėdijos, socialistų tarpe nebuvo vienos nuomonės.

Tę viskę mes primenam todėl, kad nurodyti, jog labai neteisingas tas pasakymas, kad tautų klausimę socialinai išrišo jau prieš 50 metų. Mes nurodom, kad tautinio klausimo rišimas visuomet mainėsi, kuomet mainėsi ekonominės aplinkybės. Nėgana to. Bėgamoji politika, politiska valandos konjunktura irgi daro didelę įtekme i mūsų pažiūrę tautos klausime.

Dogmatizmo čia būti negali. Sykį ant amžių amžių nustatytos taktikos negali būti.

Darbininkų klesa nustato savo veikimo liniję, atydžiai ištyrus visas aplinkybes — ir ekonomines ir politines.

"Draugas" rašo: "i laisvę Lietuvę bus maloniai priimtas tik tas, kas už josios laisvę kovojo."

Vadinasi, vyskupę Karėvičių visųpirmiausia turėsite išvėsti iš Lietuvos, nes jisai agituoję už vienybę su vokiečiais.

O ką jūs darysite su Gabrieliu ir su visais kitais šveicariškais sūriais, kurie giedę melodijas, linksminančias Berlynę? Juk net šliupas smerkia Gabrielio kompaniję, susispietusię Šveicarijoj.

Kunigai, ar girdit, jūs reikiat persmarkiai todėl, kad jūsų sąžinė negryna.

O mes betgi peikiame Mensėvikus.

"Naujienuoms" neišrodo keista Rusijos mensėvikų taktika, ta taktika, kuri atstūmė juos nuo darbininkų tarybų valdžios.

"Naujienos" mums primena "paradoksališkę" faktę apie Ruele, kuris išstojo iš socialdemokratų frakcijos, bet neišstojo iš kapitalistų reichstago.

Tas palyginimas, mums rodosi, visai ne vietoje. Kad Ruele išstojo iš s.-d. frakcijos, tai dar absoliutiškai neišriša mūsų paliesto klausimo apie dalyvavimą rusų darbininkų valdžioj.

Netik Ruele išstojo iš s.-d. frakcijos. Iš jos išstojo ar tik ne 24 atstovai nepriugulmingos frakcijos — su viduriečiais Haaze ir tai išrodo visai ne paradoksališka. Tę ję pasielgimę gyre i tebegiria "Naujienos", nes tuo pasielgimu vokiečių kairioji socialdemokratija gelbėjo savo garbę, kurię sutėrė socialpatriotai.

Cia paradokso nėra. Tai buvo sveikas pasielgimas. Nei Ruele, nei nepriugulmiečiai, betgi, neišstojo iš paties

reichstago, bet kamgi išstot? Dėlei to būtų pelnę tik socialpatriotai, su kuriais kaip sykis reikię pradėt kova.

Tai, "Naujienu" palyginimai, paimti iš vokiečių gyvenimo, mus neperseniai tikrino.

Teisybė, "Naujienos" turi argumentų iš rusų gyvenimo. Jos nurodo, kad bolšėvikai persekiojo mensėvikus, jos nurodo i sustabdymę mensėvikų "Rabočaja Gazeta".

Mēs negiriam tę liūdnę apsiereiskimę, kuris apsiereiskė sustabdymu priešingę bolšėvikam laikraščio, bet primenam "N.", kad "Rabočaja Gazeta" buvo sustabdyta kaip sykis už pritarimę buržuazinei valdžiai — už išspausdinimę Kerenskio ministerijos manifesto.

Jeigu ję, "R. Gaz." išspausdino Kerenskio manifestę, tai koks jau pas mensėvikus galėjo būti noras remti darbininkų valdžię?

Taięi, mūsų nurodytas paradoksas liekasi spēkoje. Kerenskio valdžioj mensėvikai dalyvavo, o darbininkų tarybų valdžioj — nedalyvavo.

Sakoma, kad su bolšėvikais negalima buvo tarties, nes jie areštavo žmones, persekioj spaudę. Žinoma, tai negerai, bet kę gi daryt — juk tai buvo revoliucijos laikuos. O ar Kerenskio valdžia neareštavo savo politiškių priešu — ar ję neužvedė bylą prieš bolšėvikus? Tiek ir tiek. O betgi, mensėvikai rėmė tę valdžię.

Dar prie šnipų istorijos. True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on March 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

S. L. A. viršininkų Nominacija užsibaigė.

"Tėvynės" N10 paskelbta pasekmės nominacijos S.L. A. viršininkų s.m. Savo laiku "Laisvėj" buvo nurodyta, kad šiemet tautininkai skilo i dvi sriovę — pažangesnieji statė veik visus senuosius viršininkus ir atžagareivius savus, — tarpe kurių figuravo Liutkauskas ir kompanija. Iš paskelbtų nominacijų pasekmių matosi, kad tautininkai atžagareiviai visgi neturi jokios visuomenėj įtekės. Ant pirmininko gavo daugiausia balsų St. Gegužis — 1594; paskui jį seka Kl. Jurgelionis, kuris gavo 485 balsus. Pagėbininkė Dr. J. T. Baltrušaitienė — 1313 balsų; po jos antras kandidatas F. Živatkauskas gavo 251 balsę. Ant sekretoriaus — A. B. Strimaitis 1449 balsus; J. Liutkauskas, už kurį atžagareiviai tautininkai varė smarkię agitaciję, gavo tik 288 balsus. Ant daktaro - kvotėjo — Dr. F. Matulaitis — 1418 balsų; ant kasieriaus T. Paukštis — 1742 balsų; paskui jį seka K. Gugis, kuris gavo 294 balsus.

Reikia tikėtis, kad laike rinkimų ir pasiliks tie, kurie nominacijoj gavo daugiausia balsų.

"Teisybė" pasakė.

"Tėvynės" N10 p. A. B. Strimaitis kritikuoję socialistus, kad pastarieji neprišidėjo prie klerikalų ir tautininkų šaukiamojo seimo. Jis pasmerkia tuos socialistus, kurie seimo iniciatorius kaltina už nedavimą ganėtinai laiko prisirengti prie seimo ir priduria, kad socialistai ir tuomet nebūtų seime

dalyvavę, jeigu jiems būtų duota ilgesnis laikas prisirengimui. Faktus savo išsitarimui ima iš Sąjungos išleisto atsišaukimo "Kodėl socialistai atsisakė dalyvauti šaukiamam seime?" Užbaigdamas savo pabarimę, pasako:

"Jei kas dar tikisi socialistus prie tautiško veikimo pritraukti, tas tik pats save apgaudinėja."

A. B. Strimaitis pasakė tikrę teisybę: vargiai tautininkams ir klerikalams pasiseks socialistus pritraukti prie bendro darbo, nes pastarųjų keliai skirtingi. Tautininkai ir klerikalai rūpinasi bankų įkūrimu, muilo, beržo lošių tabakierkų fabriku atidarymu ir t.t., socialistai gi rūpinasi pagerinimu darbininkų būvio. Vadinasi, čia jau jokio bendro tautiško darbo negali būti. Mēs gerai žinome, kad tautiški pramonininkai, tautiški kapitalistai lyginai stengiasi išnaudoti darbininkus, kaip ir svetimtaciai. Tik tada galima bus bendrai veikti dėl tautos labo, kada tautininkai stos už panaikinimę privatinės nuosavybės. Pakol jie to nedarys, patol tuščios kalbos apie bendrę politinj darbę.

Maistas pašėlusiai pabrangę. Patys reikalingiausi pragyvenimui reikmenis — duona, mėsa ir kiti produktai taip pabrangę, kad darbininkai turi pusbadžiai gyventi. Kapitalistų spauda šaukia taupinti maistę, nes, girdi, todėl pabrangę, kad maisto mažai yra. Daugelis tam tiki. Bet čia maisto pabrangimo yra kitos priežastys; maistas pabrangę, o trustų pelnas pakilo. Vadinasi, ne maisto stokume priežastys brangimo, bet trustų pelno augime.

Neiperseniai "Chicago Tribune" trumpai praneškę, kiek Chicagos skerdyklų kompanijos turi pelno. Tas laikraštis sako, kad gyvulių skerdyklų karaliaus Swifto pelnas sumušė visus rekordus, kokie tik iki šiol buvo.

Pereitais metais (nuo 1 d. rugšėjo, 1916 m. iki 1 d. rugšėjo, 1917 m.) kompanija turėjo gryno pelno 68 nuosimčius. 1916 metais ta pati kompanija turėjo gryno pelno 20,456,000 dol., 1917 m. — 4,650,000 dol. Iš šios sumos dešimtj milijonų dolerių šėrininkai išsidalino.

Antra skerdyklų kompanija turėjo gryno pelno 4,300,000 dolerių. Firma Morris and Co. pereitais metais turėjo dvigubai pelno daugiau, negu užpreitais metais. 1916 m. grynas pelnas siekė 5,694,588 dol., o 1917 m. — 10,358,489 dol.

Ir vidurinėj sriovėj suirutės.

Iki šiol vidurinė (tautininkų) sriovė gyreši, kad viskas eina kopūkiausiai ir visi darbuojasi vienybėj. Bet buvo tik pasigyrimas. Kad tarpe vidurinės sriovės narių iškilo suirutė, liūdyja ję pačij pranešimai. A.L. T. Sandoros centro valdyba išleido štai koki atsišaukimę:

"Akyvaizdoje šiandieninių kivičių vidurinėj sriovėj, kurie iškilo dėlėi santikų tarpe A. L. T. Sandoros, L. N. Fondo ir Tautinės Tarybos, Sandoros Centro Vald. mato butinu reikalų suaukti Sandoros ir visos vidurinės sriovės veikję konferenciję. Ir todėl šiūmū pranešame, kad tokia konferencija butina i vyks, neiširint ar sutartinas darbas su katalikais seime eis pasekmingai ar ne. Minėta konferencija i vyks pėntnyčioje, kovo 15 d. 1918 m., 9 val. ryte".

Savo keliu Amerikos Liet. Tautinė Taryba irgi išleido atsišaukimę, kuriame nurodo tos Tarybos "gerumą" ir kas ję reprezentuoja. Atsišaukimas prasideda sekama:

"Pastaruoju laiku nekuriuose mūsų laikraščiuose ir šiaip liaudyje skėldžiama negražiūs ir gan kenksmingūs mušė darbams prasimanymūs. Pasakojama yra, buk Amerikos Lietuvos Tautinė Taryba tai esę tik iš Sandoros išstūmę ponėlių burelis,

buk tai tik New Yorko tautininkų - inteligentų - politikierių palaikoma ir vedama įstaiga ir t.t.

Taip pat nekurių greitamanų stėgiamais mūsų darbams užbėgti už akių "tvėriant" naujas įstaigas ir bandant pamėgdžiot mūsų jau gyveniman vykinamiems darbams".

Atsišaukime neva norima nurodyti, kad tę "negražų" darbę yaro tūli laikraščiai ir pavienės ypatos, norėdamos užkenkti ję darbui. "Ateitis", talpindama šį atsišaukimę, padarė savo prierašę:

"Mes patiksimė mūsų bendradarbiams apkalbėti šios tarybos "gerumą".

Iš to aiškiai matosi, kad "Ateitis" eina prieš minėtę tarybę. Ar pavyks tuos gintinius užglostyti, ar įvyks skylinas, greitai pamatysime.

Priežastys maisto brangimo.

Maistas pašėlusiai pabrangę. Patys reikalingiausi pragyvenimui reikmenis — duona, mėsa ir kiti produktai taip pabrangę, kad darbininkai turi pusbadžiai gyventi. Kapitalistų spauda šaukia taupinti maistę, nes, girdi, todėl pabrangę, kad maisto mažai yra. Daugelis tam tiki. Bet čia maisto pabrangimo yra kitos priežastys; maistas pabrangę, o trustų pelnas pakilo. Vadinasi, ne maisto stokume priežastys brangimo, bet trustų pelno augime.

Neiperseniai "Chicago Tribune" trumpai praneškę, kiek Chicagos skerdyklų kompanijos turi pelno. Tas laikraštis sako, kad gyvulių skerdyklų karaliaus Swifto pelnas sumušė visus rekordus, kokie tik iki šiol buvo.

Pereitais metais (nuo 1 d. rugšėjo, 1916 m. iki 1 d. rugšėjo, 1917 m.) kompanija turėjo gryno pelno 68 nuosimčius. 1916 metais ta pati kompanija turėjo gryno pelno 20,456,000 dol., 1917 m. — 4,650,000 dol. Iš šios sumos dešimtj milijonų dolerių šėrininkai išsidalino.

Antra skerdyklų kompanija turėjo gryno pelno 4,300,000 dolerių. Firma Morris and Co. pereitais metais turėjo dvigubai pelno daugiau, negu užpreitais metais. 1916 m. grynas pelnas siekė 5,694,588 dol., o 1917 m. — 10,358,489 dol.

Firma Armour and Co. pereitais metais "uždirbo" 21 milijonų dolerių.

Kiek gi tos kompanijos moka savo darbininkams? Vidutiniai darbininkams mokama po 27 centus i valandę. Kad pastarius sau pragyvenimę prie tokios brangenybės, darbininkai priversti dirbti po 16 — 17 valandų i parę. Jeigu jie dirbs trumpesnes valandas, tuomet uždirbs mažiau ir turės badauti.

Minėtų kompanijų dirbtuvėse, kurios spaudoj džiūgi, kad pereitų metų ję pelnas buvo didesnis, negu vidutinis, darbininkai neorganizuoti, apie unijas nei nesapnuojama, daug dirba moterų ir nepilnamečių vaikų, kuriuos kompanijos išnaudoję taip, kaip tik nori. Ru-

sų socialistų laikraštyje "Novy Mir" neperseniai buvo nupieštas tų kompanijų darbininkų gyvenimas, ję skurdas ir t. t. Skaitant tę aprašymę, plaukai ant galvos pradeda šiauštis.

Darbininkai šaltj ir alkę kenčia, o trustų kapitalas auga. Juo labiau darbininkai vargsta, tuo daugiau trustai lobsta. Darbininkų skurdui nesimato galo. Ję būvio niekas kitas negalės pagerinti, kaip tik jie patys. Pakol darbininkai nesiorganizuos, pakol nesiriš i tas organizacijas, kurios kovoję prieš išnaudotojus, patol jie ir ję šėimynos vargs, o trustų pelnas pašėlusiai kils. Tik darbininkų susipratimas gali panaikinti alginę vergiję...

Ko nori Sinnfeineriai?

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on March 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Kokis yra pamatinis Sinn Fein organizacijos veikimo tikslas? Kaip prasidėjo Airijos Sinn Fein organizacija ir kokiems siekiams ję veikia? Kuomai yra tos organizacijos vadovas, De Valera, ir kokie jo tikslai?

Dabartinis kritiškas padėjimas Airijoj priduoda tiems klausimams didelę svarbę santikiuose su kare ir Amerikos joje dalyvavimu.

Amerikoj, vienok, menkai suprantama, kę tas augantis Airijoj judėjimas ištikrų reiškia, ir kę to judėjimo vadai nori atsiekti.

Jokis čionykštis žmogus, kolei jis pats nenuvažiuos Airijon, negali suprasti to atkaklaus pasiryžimo tūlų Sinn Fein organizacijos narių.

Sio raštelio autorini teko kalbėti su Edward De Valera, vyriausiuo tu organizacijos vadovu. Jisai gyvena prastame Dublino name. Jisai išdėstė tikręj aiurų nacionalizmo teoriję, kaip ję yra šiandien išsivysčius, ir kuriai dabar pritaria mažiausiai 250,000 aiurų.

Valera sako, jog jokia tauta negali prisidėti i kokių nors tarptautiskę organizaciję, kolei ję nėra pilnai patyrusi tautiško vėsius ir teises. O šitokio patyrimo, jisai sako, Airija iki šiol neturėjo.

Kuomet Airija igis visuotinę nepriugulmybę, tai ję turės neatinamę teisę prisidėti prie to, prie ko ję pati norės, ir kur jai išrodys geriau. Jeigu norės, tai ję galės savo noru pristoti bendron sąjungon su Amerika, arba taip-pat saunoriai prisidėti prie Vokietijos ar kokios kitos šalies.

Dabar Sinn Fein vadovai darbuojasi, kad pravedus savo kandidatus, savo šalininkus kiekvienuose rinkimuose ir parlamentę. Kiekvienas sinfeinerių kandidatas, kuris liks išrinktu, atsisągi, kad pereitų metų ję pelnas buvo didesnis, negu vidutinis, darbininkai neorganizuoti, apie unijas nei nesapnuojama, daug dirba moterų ir nepilnamečių vaikų, kuriuos kompanijos išnaudoję taip, kaip tik nori. Ru-

kad tās seimas įvyktų — tuo padarytų Airiję savystovę respublikę, paskelbtų, jog Airija buvo prispausta tauti ir pareikalautų prėfėmimo Airijos delegatų i tautos konferenciję karei pasibaigus.

Tačias ulsteriečiai (organizacija su priešingais sinnfeineriams mieriais) sako, kad sinnfeineriai kariantų prieš ulsteriečius, kaip ir bolšėvikai, pilna burna kalbėdami apie "tautų savyvaldę", kariauja prieš Ukrainę ir Finliandiję. Sako, jie priešintųsi mūsų nepriugulmybei nuo ję ir tuom pat laiku reikalautų sau pilnos nepriugulmybės.

Sinn Fein organizacija prasidėjo kaip kulturos ir literaturos draugija ir vėl visai nedalyvavo politikoje iki pat sukilimo 1916 metuose. Pirmieji organizacijos vadovai buvo literaturos žmonės. Edward De Valera, tačias, yra pirmiausia kovotoju, paskui matematikos profesoriu ir visai nėra rašytoju.

Kada įvyko aiurų susivėziavimas, kad sutaisyti Airijai konstituciję, jisai ir ję pasekėjai atsisakė kokių nors reikalus su tuo susivėziavimu turėti.

Sin Fein organizacijos šalininkai nepasiganėdins namine savyvalda, — jie reikalauja visuotinos nepriugulmybės. Sinnfeineriai sakosi atstovauję didžiausę Airijos gyventojų dalį ir tas taip išrodo. Ir nepaisant žiauraus pasmaugimo su vokiečių pagelba įvykusio 1916 m. sukilimo, jie skelbia turį teisę vėl susidėti su Vokietija ar su kokia kita tauta, kuri pagelbėtų jiems kovoti prieš Angliję ir įgyti nepriugulmybę.

K. W. Payne.

SOCIALISTAI PROTETUOJA PRIES JAPONIJOS VERZIMOSI RUSIJON.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on March 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

New Yorko Socialist Party oficialiai užprotetavo prieš gresiamę Japonijos užpuolimę ant Rusijos.

Protetas, kurį socialistų partija pasiuntė laisku prezidentui Wilsonui, skamba sekanciai: "Woodrow Wilson, Suvienytų Valstijų prezidentas, Washington, D.C.

New Yorko socialistų partijos Pildomasis Komitetas nuogandžiai žiuri i gresiamę Rusijos teritorijai atokratiškos Japonijos įsiveržimę, skaitydamas tai pasiekšininu sunaikinti rusų revoliucijos siekinius ir privergti laisvus žmones. Prie revoliucijinis japonų įsiveržimo pobūdis gali būti priilygintas tik kariškam imperiāliskos Vokietijos užpuolimui ant laisvos Rusijos, abiejų tikslas yra vienodas. Mēs paremiame kongresmanų Meyero Londono rezoluciję ir bendrai su juom reikalaujame, kad Suvienytų Valstijų valdžia užprotestuotų prieš imperialistiskus ir reakcioniskus Japonijos valdžios pasiekšininimus. New Yorko pavieto Socialistų Partijos Pildomasis Komitetas (Pasirašo) sekretoriaus Julius Gerber".

L. PRUSEIKA.

Karolis Marksas ir jojo gadynė.

tojam, kurie norėjo revoliuciją išlaužti iš nykščio, įkvėpti ją minios, tuo laiku, kuomet gyvenimo sąlygos nedavė jokio pamato revoliucijai. Bet Marksas puikiai žinojo, kad reakcija amžinai nesitės, jį žinojo, kad kapitalistinės produkcijos sąlygos pačios savyje veria revoliucines spėkas. "Nauja revoliucija, — rašo Marksas, — bus galima tik po naujam pramonės kriziui. Ir taip, kaip tas krizis turės ateiti, taip ateis ir ta revoliucija."

Mehringas nurodo, kad Marksas teisingai protavo. Tasai prognozas pasitvirtino, kuomet 1857 metais įvyko didelis pramonės ir prekybos krizis. Nuo to meto prasideda naujas revoliucijos ūgis.

Skaitydamas su gyvenimo sąlygomis, matydamas jo bėgį, zinodamas kurlink veda kapitalistinis išsiplėtojimas, Marksas nenusivylė reakcijos laikais. Zinodamas, kad šandien revoliucija neįvyks, jisai betgi neatsisakė nuo jos ateityje ir rengėsi prieš ją, ruošdamas savo raštais revoliucines agitacijos ginklus. Tuomi jisai begalo skyrėsi nuo tų jausmo socialistu, kurie šaukė: "Jeigu šandien nebus revoliucijos, tuomet viskas žuvo." Ir kuomet revoliucija ant tų karštų pėdų neįvyko, daugelis tų karštų žmonių nusivylė ir pavirto mizantropais. Tie vėjo ne tik ir pamesti revoliucionieriai pavirto snaudaliais labiausia todėl, kad jie neturėjo gilesnio teoretinio išsilavinimo.

Net ir juodžiausios reakcijos laikais Marksas nepertaukė ryšių su daugeliu veikėjų; jisai, žinoma, visuomet interesavosi bėgančių politikos gyvenimu. Su Lassalliu, kurio žvaigždė pradėjo smarkiai kilti Vokietijos padangėje, Marksas vedė plačią interesingą korespondenciją.

Vokietijoje tuomet pradėjo kurties įvairios darbininkų apšvietos, broliškos pagalbos ir savytarpio kredito draugijos. Iš Lassallio ir Markso laišku matyti, kad nei vienas nei kitas juodvienu nenusivylė savo idealuose. Darbininkų klesai vistiek krutėjo ir Lassalis labai teisingai išdėjo: "Jeigu aš neklystu, tai tikra darbininkų partija gims kaip sykis toje kapinių tyloje."

Darbininkų klesos sąmonės gilinimu Marksas labiausia užsiėmė tais reakcijos laikais.

1859 metais pasirodė stambus Markso veikalas "Prie kritikos politinės ekonomijos". Apie tą knygą mes kalbėsime specialiaame skyriuje, kur perkrašinėsime svarbiausius "Kapitalo" dėsnius. "Kapitalas" yra stambiausias Markso veikalas ir jo rašinys "Prie kritikos politinės ekonomijos" yra, taip sakant, įžanga prie jo.

Verta pažymėti, kad tais pačiais metais, kada pasirodė Markso "Prie kritikos politinės ekonomijos", išėjo ir garsioji Darwinio knyga "The Origin of Species" (Rūšių paėjimas), padariusi revoliuciją gamtos moksluose. Taip kaip Marksas darė revoliuciją visuomenės moksluose, taip Darwinas darė ją biologijoje. Marksas jam tuomet pasakė: "Pats Darvinas gal ir nežino, bet savo revoliuciniais išvedimais gamtos moksluose jisai pridera prie socialės revoliucijos."

1860 metais išėjo Markso pamfletas "Herr Vogt" (Ponas Vogt). Kad supratus to pamfletą turinį, reikia plačiau pakalbėti apie karę tarpe Francijos ir Italijos, kuri kilo 1859 metais. Mažasis Napoleonas matė, kad jo imperatoriškas sostas pradeda klėbėti. Sustiprinimui jo Napoleonas sumanė "paliuosuoti" Italiją, kuri tuomet buvo po Austrijos jungu. Napoleonas norėjo įgyti paliausotojo vardą, kas jo imperatoriškai reputacijai buvo įtyn svarbu. Sykiu su Francija toj karėj ėjo maža italų karalystė Sardinija. Francijos kariūmenė, vadovaujant pačiam Napoleonui, ėjo į šiaurinę Italiją. Daugelis patriotų svajojo tuomet, kad išblaškyta, išskirstyta Italija pasiseks suvienyti vienon politiškon čylybėn.

Visi pirmeiviški Europos žmonės pritarė idėjai suvienytos Italijos, bet dabar klausimas kilo, ar galima eiti išvien su demagogu Napoleonu, ar galima, principaliai elgianties, pritarė kare?

Austrija buvo tuomet viena reakcioniškausių Europos valstybių. Ji prigulėjo prie federacijos germaniškų valstybių, prie kurios prigulėjo ir Prūsija. Daugelis Prūsų žmonių, ypač politikierių, norėjo, kad Austrija būtų sumušta. Jie sakė, kad Austrijos despotizmo nėra ko gailėtis. Austriją sumušus, pakils Prūsijos įtekme ir tuomet, po Prūsų hegemonija, galima bus su-

vienyti visas germaniškas valstybes ir valstybes. Tos nuomonės prisilaikė ir F. Lassalle, parašęs knygelę: "Italijos karė ir Prūsų misija."

Marksas užėmė griežtai priešingą poziciją. Marksas pasakė, kad panašių "liuosavimo" karių nereik. — Napoleonas esąs demagogas ir didžiausias laisvės priešas. Jeigu jisai gero velija Italijai, tai kodėl neatiduoda jai Corsiką, kur visi gyventojai yra italai?

Marksas matė, kad Napoleonas, laimėjęs karę, dar labiau pradės kištis į tarptautinius reikalus. Beto, Napoleonas buvo susimerkęs su Rusijos caru, kuris tuomet buvo didžiausiu Europos autokratu. Gi Marksas begalo buvo priešingas caristiškai Rusijai. Jisai visuomet tvirtino, kad tai didžiausias pasauly reakcijos šulas, kurį reikia sugriaut.

Marksas rašė karštus ir pertikrinančius straipsnius prieš karę sąvairtašty "The People's Press". Jisai savo straipsniuose karštai užėvė ir Lassalliu ir tūlam profesoriu Vogt'ui.

Profesorius Vogt'as tada baisiai išdergė Markšą spaudoje, kaltindamas jį esant vedėju kokios tai rabininkiškos "Brimstone League". Begėdis Vogt'as nesidrovėjo apšmeižt Markšą, kaip žmogų, neturintį nei gėdos, nei garbės.

Vogt'o insinuacija atkartojosi tūli vokiečių laikraščiui. Marksas ėmėsi rašyt atsakymą, kuris išėjo atskira knyga "Herr Vogt". Marksas nepasigailėjo to pono. Jo atsakymas buvo nelyginant perkūno trenkimas ir Vogtas nuo jo jau neatsipeikėjo. Marksas pasakė, kad Vogt'as esąs Napoleono bernas ir dar mokamas bernas.

Ir ištikrujų! Kuomet 1871 metais Napoleonas tapo nuverstas nuo sosto, tai jo kanceliarijoje surado dokumentą, kad profesorius Vogt'as gavo 1859 metais 40,000 frankų.

Marksiui visuomet pasisekdavo apveikti politiškus priešus. Karės klausime jo taip-pat buvo viršus. Taikos tarybos tarpe Francijos ir Austrijos Napoleonas nusuko nuo Italijos dvi provincijas. Tai taip pasibaigė toji "liuosavimo" karė.

Mes jau minėjome, kad Marksas buvo labai didelis Rusijos carizmo priešas. Jisai matė caristišką Rusijoj didžiausią progreso priešą. Labiausia dėlto Marksas buvo dideliu Lenkijos draugu. Atgavintoj laisvoj Lenkijoj jisai matė sargą Europos civilizacijos nuo carizmo pasikėsinimų.

Londono Marksas suėjo su tūlu Davidu Urquhart'u, žinomu rytų politikos. Urquhart'as buvo tūla laiką diplomatiškos tarnyboj Konstantinopoly. Tenais jisai arčiau susipažino su carizmo intrigom. Tasai buvęs diplomatas suteikė Marksiui labai daug medžiagos rytų klausimui nušviesti. Marksas atliko tai visoje eilėje straipsnių, atkreiptų prieš carizmą ir Anglijos politiką lordą Palmertoną, kurį Marksas įtarė carizmo įrankiu.

Kovodamas su carizmu, Marksas prastai žiūrėjo ir į rusus. Šiuo žvilgsniu jisai turėjo negeistinių prietarų, atsiradusių gal ir todėl, kad su rusais emigrantais, ypač su Bakuninu, jam reikėjo dikčiai ir smarkiai kariauti.

INTERNACIONALAS.

Tiktai šešiasdešimtais metais pereito amžiaus pradėjo blaškyties reakcijos padangė. 1859 metų karė sukėlė didelį bruzdėjimą Vokietijoje. Liberalė buržuazija sukruoto veikti. Prasidėjo smarki agitacija už suvienijimą iškrikusios Vokietijos. Darbininkų klesai irgi nesnaudė. Ją nuolat žadino Lassallio veikimas. Visoj Vokietijoje pridygo daugybė darbininkų draugijų. Francijos darbininkai irgi pradėjo nubusti po skaudžių reakcijos metų. Jie nepasitikėjo nei Napoleonu III, nei radikalais. Pradėta galvoti apie įsteigimą savystovės praktiškaus pamatais paremtos darbininkų partijos. Paryžiaus darbininkai, vadovaujant Tolleniui, kuris buvo po Proudhono įtekme, pradėda spiesties į radikales organizacijas. Napoleonas III buvo paaukavęs net 500,000 frankų, kad suorganizavus darbininkus į sau prielankias draugijas, bet iš to nieko neišėjo. Radikališka sriovė darbininkų judėjime vis labiau pradėda imt viršų. Gi Anglijoj tuo pačiu laiku žydėjo unijinis (profesinis) judėjimas, kurio priešakyje stovėjo R. Applegarth, G. Odger, W. Allan, Eecarius ir kiti. Anglija tais laikais buvo nelyginant "pasaulio dirbtuvė". Mažos amatinės unijos pradėjo jungties į centralizuotas organizacijas. Su daugeliu unijų vadovų Marksas palaikė draugiškus ryšius.

F. S. Zurwell.

APETITAS.

Apetitas reiškia skonį valgyti. Kada mes turime gerą apetitą, — jaučiam dideli norą valgyti. Kuomet kūno sistema esti normališka, stovoj, — apetitas su mumis. Skaniai pavalgę jaučies gerame ūpe, sušvelnėja jausmai ir pakyla protas.

Nustojimo ir padidinimo apetito yra kelios svarbios priežastys. Tarp kit-ko, nervai lošia gana svarbią rolę. Paveizdan, mes pamatom bei užuožiam valgi tuojaus, kaip olfactory (uoslės) ir optic (matymo) nervai veikiausia praneša nervų centrui, kuris randasi žemoje smegenų dalyj medulla oblongata, o iš ten ateina impulsas į seilių Giles. Gi nervų impulsai beatsikartojant, tuojaus atsiranda daug seilių, o tas yra ženklus apetito. Arba, kuomet mes esam išalkę, išgirstam kalbant apie gerus pietus, skanų valgi, pajuntam pilną burną seilių. Taigi mintijimas apie valgi paskatina skonį. Kitaip sakant viršutinės dalies smegenų (cerebral hemisphre) veikiančios celės, ant kurių mąstymo ir abelno protavimo fakultetai remiasi, turi didelę įtekme ant seilių gilių. Tai tik prielankioji nervų virpėjimo pusė. Iš neprielankios nervams įtekme gaunam priešingas pasekmes. Iš patyrimo žinome, kuomet su pasigėrėjimo jausmu atsisėdam prie stalo valgyti pietus, išgirdus blogą žinią, staiga apetitas išnyksta. Tokiame atsitikime tos pačios cerebral hemisphere celės užberta seilių tryškima. Nevien seilinės gilės neišduoda seilių užgavus nervus, bet ir pilvinės (gastric glands) gilės paliauna išduoti virškinančias sultis. Kad turėti atsakanti apetitą, reikalinga užtekti nai seilių ir pilvinių gilių sulčių. Rusas fiziologas Pawlow užreikšė, kad "apetitas — sultys". Mes galim pasakyt, "sultys—apetitas".

Rūpestis, liūdesis, nusiminimas ir abelna proto koncentracija sulaiko minėtas valgi virškinančias sultis, kas, tankiausiai, priveda prie blogų pasekmių. Kaip matot, psychika esti tampa riai surišta su apetitu.

Fiziologijos profesoriai turi daug pavyzdžių, k. v., suterštas valgymo kambarys, apvienėjimas ir, užvis blogiausia, prastai pagaminantis ir patarnautas valgis, yra priežastimi sugadinimo apetito.

Daugelis žmonių valgydami skaito ištiestą laikraštį. Geros žinios — gerai. Bet blogos, kaip antai: užmušėjystės, vagystės, apgaulystės, bankrutai ir porų persikryimai turi būti skaitoma tik kuomet pavalgai ir už valandos ar daugiau laiko. Kitaip sakant, kuomet tik liuosas protas ir rami širdis, kuomet šypsa žaidžia ant mūsų veidu, kada valgome, —tuomet mes esame tikrais prieteliais savo sveikatos. Tad juokas, valgant, yra geriausias gardumynas. Žodžiu, juokimės prie stalo, o būsime sveiki.

Nesutepta šviri staltiesė,

švarus stalo indai, patraukiantis valgiu patarnavimas ir linksma šeimyna geriausiai sukelia apetito veikimą, nes tas prielankiai atsieina prie nervų ir seiliųjų gilių. Seilės, kaip minėjau, turi neužginčiamą svarbą maisto virškinime. Bet daug svarbesnis faktorius apetito daugumai yra žinomas, tai išsimankštinimas. Darbo žmonės tą žino be daktarų tvirtinimų. Tačiau darbas be jūdėjimo nėra mankštiniimu. Daugelis, dirbė per dieną, neturi apetito. Tokis darbas — sėdint, stovint — visuomet esti priežastis užkietėjimo viduriu. Per dienas būnant uždarytais langais stuboje bei dirbtuvėje ir nakčia virstant lovon neatidarinėjus langų, atima apetitą ir gadina vidurių sistemą. Valgyti be apetito dažniausia yra kenksminga. Turint apetitą, reikia saugotis persivalgymo ir neryti nesukramtyto maisto, nes persivalgymas ir nesukramtymas visuomet atima apetitą. Juk gamta davė žmogui dantis ne dėl to, kad liežuvis neišsikartų ant smakro, bet kramtymui maisto. Atsakantis kramtymas netiktai palengvina viduriams maistą suvirškinti, bet ir dantims tas išieina ant sveikatos. Nekramtymas maisto užkietina vidurius, o užkietėjusiuose viduriuose maistas pradėda pūti, užnuodija kraują, išplatina ligas, atima apetitą, supūdo dantis, suteršia burnoje kvapą, nusilpnina kūną ir užkerta proto veiklumą.

Tai taip užsibaigė tasai puikus moterų bazaras.

žingsnio Amerikos valdžios agentai."

Toliaus aiškino apie N. Dakotos farmerių padėjimą ir kaip jie sutvėrė Non-Partisan Liagą. Pasakė, jog farmeriai dabar jau išleidžia savo laikraštį, kurį skaito apie milijonas ypatų. Baigdamą ragino aukaut apgynimui kankinių, sakydama: "Aš eisiu į kalėjimą ir žmonija žinos; bet daug yra mūsų draugų kalėjimuose ir jų niekas nežino, juos mes turime gelbėti."

Tai taip užsibaigė tasai puikus moterų bazaras.

J. Brukas.

Laiškas Redakcijai.

Gerbiamoji "Laisvės" Red.:

Aš pilnai tikiu, kad leisite man pasiaiskinti jūsų laikraštyje štai ką:

Kada L.S.S. VIII-to rajona praėjusioje konferencijoje vienbalsiai buvo nutarta, kad parengti man maršrutą, "Naujienos" pradėjo talpinti visokius šmeižimus ant manęs. Tūlas "Naujienų" redakcijos darbininkas atvirai agitavo, kad neleisti man kalbėti. Nepakakinta "Naujienų" redakcija tais šmeižimais, kada pasiūniau joms savo pasiaiskinimą, dėl kokių priežastijų negalėjau kalbėti su drg. Jukeliu, nes buvo pranešta "Naujienose", kad aš kalbėsiu, tai jos atsiskakė talpinti. Tūli draugai manę klausia, kodėl aš nekalbėjau? Vieni ant manęs už tai užsiūpa, kiti džiugiasi, kad man nebuvo leista kalbėti; be abejonės, dauguma pradėjo manyti, kad aš tų šmeižimų esu vertas ir štai, kada rašiau "Naujienoms, kad patėmijęs, jo-gei drg. Jukelis yra nuoseklus kalbėtojas ir gali kalbėti dviejuose atvėjuose; antra, kad ekonomiškose aplinkybės man neleido išbūti tiek laiko Chicagoje, kad galėjus kalbėti, tai "Naujienos" netalpino.

Šitoks "Naujienų" pasielgimas aiškiai parodo, kad jos stengiasi mane kodaugiausiai apjuodinti, bet už ką, tai nieko nežinau. Yra sunku pamislyti, kad "Naujienos", kurios turėtų būti darbininkų klesos reikalų laikraštis, aštriausiam klesų kovos momente, kuris sprendžia darbininkų išlaimėjimą ar pralaimėjimą, netalpina straipsnių, mokinančių darbininkus klesinio supratimo, bet užkemša laikraštyje šmeižimais, kad niekinoti ypatas, kur toks pasielgimas kelia tarpe pačių draugų neapykantą.

Pakol mūsų socialistiniai laikraščiai, vietoje šmeižimų, išniekinimų ir purvų, nepradės plačiau aiškinti darbininkų mokslą, socializmą, patol mūsų spēkos skaldysis j daleles ir mes būsime labai silpni kovoje už būvį.

Taigi pirmyn, — lai socializmo mokslas būna kelrodžiu mūsų išsiluosavimo iš po alginės verguovės.

Anupras A. Karalius.

Ar turi naują knygą "BADAS"?

Jeigu ne, tai nusipirk ją tuojau.

"Laisvė", Brooklyn, N.Y.

PERSKAITYK!!!

KIEKVIENAM REIKALINGAS

Lietuvos žemlapis
Taisė M. Salčius, Kaina 60c.
Kultūros Istorija, trijuose tomuose, puikiais aparais. Kaina \$3.00.
Gauinama "Laisvės" knygyne:

SENIAUSIA BUČERNĖ.

Seniausia ir geriausia lietuviška bučernė, kur galima gauti žviežią mėsą ir skilandžių ir dešrų. Todėl kviečiu atsilankyti mano krautuven ir patarnavimu užtikrinu, kad mano patarnavimu bus kiekvienas užganėdintas.

JUOZAS RADZEVICIUS.
28 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, N. Y.

SOROL
SUTAVYSTAS II formulė receptui, metisto limonitidų Egipto zoloniuku.
SOROL
apsirūpila esąs etobolinal pasiekimui nuo pūtimo pūto ir žara, geria šmeižimus, durinio pūto stadijose, naujoms apšvietim, šaltai pūtoje, est., est. Sutavymas išreikšti labai pagamintu.
PAIN-EXPELLERIO
eris ir šilkinis drungis bekvapio, naudojamo visame pasauliye per pusę šimtmečio—35c. už butelį. Visose apšvietose, arta galite užsakyti tiesiai iš F. A. D. RICHTER & Co. 11-22 Washington Street, New York.

BUKITE FOTOGRAFU.

Ką tik išėjo iš spaudos pirma knyga lietuvių kalboje, iš kurios galima išmokyti fotografuoti ir būti fotografistu. Prisiųskite \$1.00, o tuojaus aplaiksytė ją. Adresuokite: NORTH END PHOTO CO. Dept. G. 376 Selkirk Ave., Winnipeg, Man., Canada.

SOKIŲ MOKYKLA.

Per 38 m. žinoma, kaip geriausia šokių mokykla. Prof. Sterno šokių mokykla po num. 952 Broadway, kamp Myrtle ave. prie elevatorio stoties, Brooklyne, daveja visi karai ir elevatorial. Mokinams Waltz, Foxtro, One Step, Tye Step, Boston Gude ir visi naujausios modos šokiai baltų ir etar džiaus. Mokinu vyrus ir merginias lanko ja nuo trijų simtu iki keturių simtu. Duodu privatiskas lekcijas ir klasiose. Atidaryta nuo 9 ryto iki 11 vakaro, taip-pat ir Nedėdieniais 11 lygos: \$5.00, \$10.00 ir \$20.00 laiški nu visus šokius. Mokinu žiemą ir vasarą. Mokinu pagal naujausią metodą. Visada mokiklis pas specialista Mokestis 1\$KALNO.
THE STERN SCHOOL OF DANCING
952 Broadway, Brooklyn, N. Y. kamps Myrtle Ave.

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi Lietuvos gerovė ir tvarka, turi būtinai įgyti tai naują knygą

KAS TAI YRA RELIGIJA?

Toje knygoje yra nurodyta įvairių tautų tikėjimai, dievai ir jų veikimas nuo pirmpradinio žmogaus iki šių dievų. Priežastis karių ir apie šią didelę karę ir Rusijos revoliucija. Kaina \$2.00, apdaryta \$2.50. Reikaludami katalogo ar atsakymo, įdėkite už 3 stampa.

F. MILAŠAUSKIS,

13 Atlantic St., So. Boston, Mass.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. KOLER yra vienatinis tarpe lietuvių daktaras Pittsburge. Mokinod Varšavoje, studijavo bėgyje 26 m. įvairias ligas ypač ir moterų, todėl jas nuodugnai pažįsta. Gydan ufai nuodinimą kraujo ir silpnybės vyrų, spuogus, niežėjimą, ligas tinimo, įvairias ligas pacinančias nuo nevytumo kraujo. Atsišaukite ypatingai per laiškus aš negyduu. Valandos: nuo 9 ryto iki 5 vakaro. Nedėdieniai iki 2 val.

The Lithuanian Semi-Weekly
"LAISVĖ"
 Published by the
**THUANIAN CO-OPERATIVE
 PUBLISHING SOCIETY, INC.**
 Every Tuesday and Friday
 at 465 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Yearly subscription rates: in U. S.
 \$2.50, to foreign countries \$3.50.
 Telephone Stagg 3878.

Eina du sykiu savaitę: Utarnin-
 kais ir Pėnyčiomis, 465 Grand St.,
 Brooklyn, N. Y. Leidžia Lietuvos Ko-
 operatyvika Bendrovė.
"LAISVĖ"
 Prenumeratų metams: Amerikoje —
 \$2.50, Kanadoje ir užrubežiuose —
 \$3.50; pusė metų Amerikoje — \$1.25;
 Kanadoje ir užrubežiuose — \$1.75.
 Telephone Stagg 3878.

"Entered as second class matter
 March 11, 1914, at the Post Office
 at Brooklyn, N. Y. under the Act of
 March 3, 1879."

SKAITYTOJŲ IR BENDRADARBIŲ ATYDAI!

Daugelis skaitytojų skundžiasi, kad jie nereguliariai ir daug vėliau gauna "Laisvę". Turime pranešti, kad tas ne nuo mūsų priklauso. Visi svetimos kalbose laikraščiai vėliau išsiuntinėjami, nes pačios pirmiau privalo peržiūrėti visus vertimus ir tik tuomet laikraštį pasiūnčia, jeigu jame nieko nebūna priešstatyminio. Taigi mes tam negalime pagelbėti.

Visi bendradarbiai ir draugijų išrinkti korespondentai bei jų komitetai, kurie siūnčia politinio turinio visokias išnesimo rezoliucijas, paliečiančias įvairių šalių valdžią, būtinai privalo sykiu atsiųsti dvi kopijas anglų kalbon išverstas, nės kitaip redakcija netalpina.

Visi raštai ir korespondencijose, kuriose paliečiama valdžia, būna taisomi pagal redakcijos nuožūtiros. Kadangi visa tai, kas tik paliečia politiką, reikia versti, todėl redakcija yra baisiai apsunkinta ir menkesnės vertės straipsnių, ypač korespondencijų, visiškai netalpina. Talpina tik tuos, kurie svarbesni. Todėl meldžiame savo bendradarbių nepykėti, jeigu kartais bus jūsų raštai atmetti arba pakeisti tūli sakiniai. Turite atriepti atydą į tai, kokiose aplinkybėse gyvename ir prie kokių aplinkybių reikia laikraštį redaguoti.

"LAISVĖS" NUMERIS 8 SULAIKYTAS.

Galvome iš pačios pranešimą, kad "Laisvės" N8 tapo sulaikytas.

Visus pranešimus, kurie turėtų į laiką laikraestyje tilpti, malonėkite pasistengti koankščiausia atsiųsti, nes tankiai būna taip, kad laikraštis jau spaudojų kuopa ar draugija atsiūnčia prašesimą ir prašo, kad į tą numerį patalpinti. Atsiminkite, kad iš priešasties vertimų politinių žinių, visą laikraštį privalome viena diena anksčiau užbaigti, negu kad pirmiau buvo.

Taipgi pranešimų nerašykite į vidurį korespondencijų, nes jie veik visuomet tampa suvėlinti ir laikraestyje netelpa.

VIEŠA PADĖKA.
 Valparaiso, Ind. — Šiomis dienomis nuo L. D. L. D. apilaukėme 4 egz. knygu, už kurias aukavusiai organizacijai tariame nuoširdų aciū.
 L.D.L.V. U. rašt.
 N. Šlekiūtė.

DAILĖ IR SOCIALISTAI.

Zinau, kad daugeliui socialistų šis mano straipsnelis nepatiks, bet visgi negaliu tylėti taip svarbiame klausime, kaip kad dailė ir socialistų atsinešimas jos linkiu. Čia turiu omenyje tik Amerikos lietuvius socialistus.

Niekas tiek daug parengimų nesurengia, kaip lietuvių socialistų kuopos, niekas tiek scenoj neperstato įvairių veikalų, nesurengia koncertų, kaip socialistai. Bet de ja, kad didžiama tų visų parengimų daroma vien tik dėl biznio, neatsižvelgiant į dailę. Dailė ir gi supranta ma savotiškai. Paimkime kad ir koncertas. Labai re toj vietoj išgirsi, kad koncerto programos susidėjo iš klesinių šmotų, tankiausia visas programos būna iš Džian Bambos spyčių, Riddzikų, įvairių monologų, pasikalbėjimų, kurie nieko bendro su dailė neturi ir nesistengiami jų teisingai atlikti, deklamacijų ir t.t. Zmogus atsilankai į koncertą, nori išgirsti ką nors prakilnesnio, augštesnio, gilesnio, tuo tarpu išgirsti įvairias plio-vones ir tas skaitoma savo rūšies "dailė", "agitaėja".

Teisybė, didesnioje miestuose jau tas pradeda nykt, surengiami koncertai ir programai būna iš klesinių veikalų. Bet dar mažai tokių miestų yra ir tai ne visiems socialistams tokie koncertai patinka. Jie klesiniuose veikaluose nemato nieko prakilnesnio, nieko augštesnio ir jeigu dar programą išpildo ne socialistai, tuomet pradeda šaukti, kad viskas "tautiškai", nieko nėra "socialistiško".

Kad taip yra, privesiu ir faktus. 3 d. kovo buvo "Laisvės" Bendrovės koncertas. Programą išpildė lietuviai aktoriai ir reikia pasakyti, kad žymesnieji tarpe lietuvių visoj Amerikoje, išskiriant kvarteto ir vieno solisto.

Veikalai išpildyti M. Petrausko, St. Šimkaus kompozicijų ir kitų. Zinoma, nebuvo ant programo Marselietės ir Internacionalo. Pūblikai viskas patiko, solistus po kelis sykius iššaukė ant steičiaus. Koncertas dailės žvilgsniu pilnai vykęs ir galima buvo pasidžiaugti. Bet štai prieina tūlas socialistas, "žymus" visuomenės veikėjas, priė vieno "Laisvės" bendrovės hario ir klausia: — Kas šį koncertą surengė, ar tai "Laisvė"? — Taip, "Laisvė", — atsako užklaustasis.

— Šis koncertas tikty tautiečiams, bet ne socialistams. Visas programos tautiškas, nieko nėra socialistiško... Na ir prasidėjo diskusijos, tuščios ir paikos diskusijos... Kitas vėl priejęs primeta: — Laisviečiai, laisviečiai ir susikvietė visus tautininkus aktorius... Labai liūdna darosi, kad daugelis mūsų socialistų neturi nei mažiausios nuovokos apie dailę. Jeigu jiems nėra Marselietės, Internacionalo ir monologų bei dia-logų, pašiepiančių kitų pažiūrų žmones, tai jau karaul, tautiška, socialistams netinka!

Nors aš nesu muzikas, vie-nok bandysiu nors paviršutiniai, kiek man supranta-tylėti taip svarbiame klausime, kaip kad dailė ir socialistų atsinešimas jos linkiu. Čia turiu omenyje tik Amerikos lietuvius socialistus.

Imkime pirmiausia M. Petrausko kompozicijas: P-lė Putvinskaitė dainavo "Pasakyk Lietuvai Mylimoji" (Žodžiai Jovaro, muzika M. Petrausko). Ten liaudies var-gas yra nutęstas melodija ir illiustruota akkompania-mentu. Lankstam motyvui visur perdėm taiko akkompaniaentas taip, kad rodo-si kas nors veržiasi iš milži- no krūtines. Pirmą dainos dalis, — vargas ir liūdesis; antra dalis, — užklaustasis — "Ar saulės spinduliai tolimieji", — akkompaniaen-tas šokinėja spinduliuotais tonais ir tolesniai išsilieja erdvėn. Trečia dalis dainos, — dalis prakilnioji ir išdidi: "Mes kovodami trokštame, trokštame laimės", — veržiasi kovos pajiegos tonai, aistringai susilieja plačion harmonijon ir galingiausio n pajiegon!

Ši daina tapo atlikta puikliausiai ir kas dailę supran-ta, tas negali prasizioti, kad ji socialistams netinka. Tik tokie socialistai gali pana- šiai sakyti, kurie save skai-to be saiko daug žinančiais, bet istikrųjų nieko nesu-pranta.

Eikime toliau. "Valia, va-lužė" — dainelė iš operos "Sienapjūtė". Šioje daine-lėje jaučiama kaimo idilija. Tai savo rūšies lietuviška pastoralka ir pilnai atsakan-ti lietuviškam jaunuolių ū-pui. "Valia-valužė" žavi sa-vo melodijos prastumu ir nuoširdumu, o visas harmo-niškasis perpynimas, akkompaniaentas, primena ir tarte taria, kad ten sau ant vamzdelių kur nors toli-toli tuliuluoja. Čia irgi M. Petrausko muzika. Ir kas joje tautiško? Ar todėl tautiška, kad prie puikios muzi-kos lietuviški žodžiai pritaikyti?

"Tykiai Nemunėlis teka", — M. Petrausko muzika. Į-domus tvarynis, savotiška melodija ir, kiek mums ži-noma, ši daina M. Petrausko motinos daina. Nieko stebėtino, kad ji tapo taip gražia ir įdomiai įvyniota garsmų skraistėn.

Atbulai, jeigu įsigilinti į M. Petrausko muziką ir ją suprasti, niekad negalima bus pasakyti, kad jo dainos netinka socialistams, — atbulai, jos dailės žvilgsniu labai puikios, žavėjančios kiekvieno žmogaus sielą. Tik de ja, kad tarpe lietuvių mažai tokių yra, kurie su-pranta jas ir moka dailės žvilgsniu apvertinti. Greičiau daugeliui patiks Džian Bambos spyčiai, negu M. Petrausko veikalai.

Eikime prie svetimų veikalų. Tame pačiame koncer-te buvo išpildytas šmotas iš "Il Travatore" operos — muzika Verdi. Mes žodžių nesuprantame ir todėl neži-nome ar šis veikalas "tinka" socialistams, ar "netinka". Čia irgi prisieina žvelgti ne į žodžius, bet į muziką — kompoziciją. Daina pilna jausmo ir gilios lirikos. Kom-

pozitoriaus viskas atiduota meliodijai, o pats pritarimas — akkompaniaentas gana ordinariškas, kaip ir dauge-lyje italų operų. Kompozitorius, kaip matyt, nebuvo didelis filozofas, o tik archi-tektoistas, kaip paprastai visi senieji klesikai. Italas užsiganėdina dailia meliodi-ja ir tyla, o akkompaniot-jam gali nors ir mandalina, bile tik motyvas jam tinka. Čia jau ir tautos ypatybė, — viskas žmogaus individualis-kumas ir nefilozofiškas pro-tas, — negilus. Gilūs ir kom-plikuoti dalykai tokį žmo-gų supainioja ir jis nemėgsta galvoti, nes tas jį pra-deda varginti, o jis nėra to-kiu, kuris galvotų dėlko taip ar šitaip. Jis eina laukan nuo to, kas jį neglosto. Žmo-nės daugiau išlavintų sme-genų visuomet nori gilesnių dalykų, šiaip žmonės — "griesnykai", nori lekštų da-lykų ir su turiniu be pre-tenzijų.

Nors čia žodžiai mums nesuprantami, vienok pilnai galima spręst tos dainos vertę ir matome, kad ji daug ko skiriasi nuo M. Petrausko veikalų.

Sekančiame "Laisvės" nu-meryje pakalbėsim apie ki-tų lietuvių kompozitorių veikalus.

V. Č.

Korespondencijos

GRAND RAPIDS, MICH.

Kaip visur, taip ir pas mus vietos lietuvių susirūpinę šaukiamu seimu. 24 d. va-sario, pobažnytinėj svetai-nėj, buvo konferencija vie-tos draugijų delegatų. Prisirinko ir pašalinių pasi-klausyti ir prisikimšo pilnas sklepas. Tautininkai ir klerikalai kalbėjo apie šaukia-mą seimą, nurodinėjo jo rei-kalumą ir agitavo rinkti delegatus. Socialistai parei-škavo, kad jiems irgi būtų suteiktas balsas išreikšti sa-vo nuomonę linku šaukiamo seimo ir kad delegatų man-datus pertikrinti. Katalikai pradėjo šaukti, kad socialis-tams neduoti balso, bet pir-mininkas visgi davė. Pradėjęs socialistai kalbėti, ku-nigas ėmė šaukti, kad jis ne-kalbėtų. Progresyvių drau-gijų delegatai inėš rezoliu-ciją, kad seimas būtų atidė-tas ant toliaus. Tuomet kilo triukšmas, katalikai ir tau-tininkai pradėjo inėšėjus ko-luoti ir rezoliucija tapo at-mesta. Progresyvių draugi-jų delegatai priversti buvo apieisti konferenciją.

24 d. vasario buvo vaka-ras L.M.P.S. 37 kuopos. Su-lošta Br. Vargšo keturių ak-tų drama "Kryžius". Buvo ir kitokių pamarginimų, S.S. S. 51 kuopos choras sudaina-vo tris daineles. Viskas pa-vyko puikiai. Publikos buvo neperdaugiausia ir kuopai mažai bus pelno.

M. Motiejaitis.

BALTIMORE, MD.

(Nuo mūsų korespondento).
 Vasarių 22 d. čia įvyko L. S.S. Apsigynimo Fondo mar-šruto prakalbos. Kalbėjo dr-gė K. Petrikienė iš Bro-oklyn, N. Y. Pirmą kartą man teko girdėt dr-gė K. P.

kalbant ir todėl turio pasa-kyt, kad tai viena iš gabi-au-sių moterų kalbėtoja, pilna energijos ir pasišventimo. Kaip tai malonu darosi klaui-sant kalbančią moterį su to-kia energija, su tokiu atsi-davimu darbinikiškam ju-dėjimui, tiesiog žavėja žmo-gaus jausmus. Tai yra žie-das lietuvių moterų darbi-ninkų tarpe. Kad tai daug mės tokių moterų turėtume, tai netik moteris išbudintų iš letargiško miego, bet ir vyrus, kurie dar visai netoli nuėjo progreso keliu. Kaip buvo matyt iš susirinkusių veidų, tai dr-gės K.P. kalba visiems labai patiko.

Aukų vedimui bylos dr-gų "koviečių" surinkta \$28.53. Už ką visiems aukavusiems varde rengėjų tariu širdin-gą aciū.

INKERMAN, PA.

Vasario 27 d. vietos airių kličubas (patriotai) buvo su-šaukęs visuomenišką, tai y-ra, visų tautų susirinkimą dēlei išnesimo valdžiai už-uojautos rezoliucijos.

Kalbėtojų buvo pusė tuzi-no, tarpe tų ir ir du kuni-gai: vietos airių kunigas, ir lietuvių kunigas Kasakaitis iš Pittstono, Pa. Pirmiausia kalbėjo airių kunigas, išgirdamas lietuvių už at-silankymą ant jų susirin-kimo ir kun. Kasakaitį už-jojo "gerą" tvarką parapi-joj, ir kad "geras" esąs lie-tuvių dvasiškas "vadovas". Liepė visiems eiti į karę, nes mės Lietuvoj būvome ver-gai, o čion atvažiavę "gavo-me laisvę", todėl visi turime kariauti už šios šalies gro-ve. Toliau sekė kiti kalbė-tojai, bet jų kalbas nėra rei-talo lažkraštini talpinti.

Toliau kalbėjo U.M. W. of A. VII distrikto pirmininkas T. Demsey.

Tas žmogus užklausė pu-blikos: "Kodėl mės šiais me-tais kenčiame anglies trūku-mą?" — Girdi, — "daugelis žinovų ekspertų skirtingai tą klausimą riša, bet nei vienas iš jų tikrai neišriša, tiktai aš. Jūs, mainieriai, per-daus lioduojate akmenų į karus! Aš išekzaminavau keturių kompanijų anglį — pasirodė, kad 50% yra lei-džiama iš kasyklų nereika-lingos medegos. Išskyrus tą medegą, lieka tiktai pusė an-glies. Tai dėlko mės ken-čiame anglių trūkumą!" Tas ponas mat užmiršo, kad už tuos akmenis kompanijos nuo kiekvieno mainierio ka-ro, atrokuoja po 500 svarų; o prie to mainieriai turi kompanijoms kasti toną an-glių sveriantį 2,700 svarų. Kada mainieriai perka an-glij, gauna toną 2,000 svarų. Reičkia, nuo kiekvieno to- no už tuos akmenis atrokuo-jama po 700. Bet dar nevis-kas. Sveriant anglį, jeigu nebūna pilnai šimtas svarų, tas taipgi nerokuojama. Pa-vyzdin, jeigu yra 99 svarai, —tai ne mainierio.

Bet kada mainieriai perka tuos "akmenis", tai turi mokėti nuo \$3.35 iki \$4.35.

Vienok unijos vadovas mainierius baria, kad jie dar per mažai duodasi išna-doti. Gēda šitaip kalbėti darbininkams, ir dar kaipo unijos vadovui!

Bet jojo kalbai, kunigai ploja rankomis, mat, ir jie

"supranta" darbininkų rei-ka-lus.
 Paskutinis kalbėjo kun. Kasakaitis. Pasisakė sku-binės važiuoti savo lietuvių aplankyti, bet per tą skubi-nimą, kaip tik spėjo pribūti 10 val. vakare. Na, žinoma, kaip paprastai, taip ir da-bar, tam "dvasiškam vado-vui" socialistai užkliuvo už liežuvio. Girdi, — "Jūs visi žinote, kad užviešpatavus Rusijoje žydų išgamoms, — Leninui ir Trockiui, karė li-kosi sustabdyta, bet tokiu būdū kitos šalys turės tēsti karę dar porą metų.

Agitavo visiems eiti į ka-rę; stoti už šios šalies vėlia-vą, — tokiu tai būdu Lietu-va išgaus neprigulmybę.

Žinoma, iš tokių "kalbėto-jų" darbininkai daugiau ko naudingesnio išgirsti ir ne-sitikējo.

Baigiant pirmininkas per-skaitė užuojautos rezoliu-ci-ją valdžiai. Rezoliucija pri-imta vienpusiu balsavimu, t.y., balsavo tik tie, kurie su-tiko su rezoliucija.

V. Saudargas.

BINGHAMTON, N. Y.

(Nuo mūsų korespondento).
 Kovo 8 d. kalbėjo d. Pe-trikiēnė apie darbininkų kle-sos reikalus ir kvietė dēti aukas dēl L.S.S. Apsigyni-mo fondo. Antru atvėju kalbėjo apie moterų klau-simą ir ragino jas nepasilikti užpakalį vyrų, bet drauge su vyrais kovoti už geresnę darbo žmonių ateitį L.S.S. Apsigynimo fondui surinkta \$32.90.

Prakalbas rengė L.S.S. VII Rajonas.

Kovo 10 d. buvo L.S.S. dis-kusijos, temoje: "Kas ge-resni — bolsėvikai, ar menševikai"? Diskusavo tik tris draugai, o kiti klausėsi. Kaip vienų, taip ir kitų, — bols. ir menš., — buvo nurodyta blogos pusės ir klaidos. Su-sirinkę buvo tik kp. nariai ir tai nevisi.

Tą pačią dieną buvo L.M. P.S. kp. paskaitos. Skaitė-ta: "Moteris, prieš teisybės ir liogikos teismą" ir "Na-mų higiena". Publikos bu-ebus vienas geriausių kalbė-tojų.

Aš neįpratus tikėti, kad y-ra tokių, kurie neklaidingai, taip ir dabar prelekcijoj stebečiau keliatą klaidų, ypač tingai pabaigoj, kur veik neatskiriama ir maišoma pro-eities kova, dargi ir religija

kų padengimui lėšų surin-kti \$1.04.
 Matyt, žmonės mažai a-teresuojasi paskaitomis.

CHICAGO, ILL.

(Nuo mūsų korespondento).
 3 d. kovo, Unijos salėj, N. W. Side daly, buvo konfe-rencija Chicagos Lietuvių Darbininkų Tarybos. Dele-gatai dalyvavo ir iš aplėiš- kinių miestų. Dienos klau-simas — Lietuvos laisvės klausimas. Kl. Jurgeļionis kalbėjo apie Lietuvos padė-jimą dabartiniu laiku, nuro-dė, kaip dabar klerikalai darbuotojai norėdami Lietu-vą parduoti. Buvo įmėsta rezoliucija, pasmerkiant klerikalų ir kompanijos dē-gimaisi Lietuvos klau-simui. Kalbėtojas pasakė, kad darbininkai negali taikytis su vienas, nei su kitais, je-guri įgyti tokią laisvę, kur-jų reikalai bus apginami bet ne kitų luomų. Rezoliucija buvo priimta. Visos rezolu-cijos atspausdintos ant at-ki-rų lapelių ir išsiuntintos visoms draugijoms.

Konferencija išsireiškė kad reikalinga sušaukti darbininkų seimą.

Konferencijoj buvo 94 de-legatai nuo 63 įvairių drau-gijų ir kuopų. Nutarta į-kurti "Lietuvos Laisvės Fondą" po priežiūra Lie-tuvių Darbininkų Tarybos.

Nutarta už kokių trijų mėnesių laiko sušaukti an-trą konferenciją.

GREAT NECK, N. Y.

10 d. kovo L.S.S. 168 ku-pa buvo surengus prelekcija; prelegentas — dr-g. Ju-kelis iš New Yorko. Galia, kad žmonių mažai susirin-ko, bet kurie atsilankė, ilko-ai užganėdinti, nes daug su-anojo istorinių dalykų. Prelekcijos tema, rodosi, "Klas-kova iš materialio žvilg-nio". Reikia pasakyti, kad dr-g. Jukelis laiku bėgus, bus vienas geriausių kalbė-tojų.

Aš neįpratus tikėti, kad y-ra tokių, kurie neklaidingai, taip ir dabar prelekcijoj stebečiau keliatą klaidų, ypač tingai pabaigoj, kur veik neatskiriama ir maišoma pro-eities kova, dargi ir religija

DYKAL DYKAL! Aš ištraukiu dantis be skausmo ir veltu tiem, kurie duoda tai patį te naujos idėi. Visas dūras vėliaku be skausmo. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kario sveikatos ir vaivaine mistifikatoris. Atsik ir duok išgaminot. Informacijos dykal. Mano karnas ir tiktai 22 karato. Darbas garantuotas. Ofiso valandos: nuo 9 A. M. iki 8:30 P. M. Potomtomia ofiso uždarytas. Nodėtomis nuo 10 A. M. iki 1 P. M.
DR. CHAS. TESCHBERG, D. D. S. Lic. Dentistas
 500 Grand St., Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y.
 Kalba Lietuviška, Lenkikiškai, Rusikiškai.
 Tel. Stagg 3908

Taika jau netoli!!!
 Kaip tik Rusija susitakys, tai tikimės, kad rusiški pinigai vėl pakils į tikrąją čienią. Todėl visi tie, kurie da neišsimainė savo pinigų ant rusiškų rublių, privalo tuos nusipirkti tų rublių nuo lietuviško bankieriaus

HENRY C. ZARO
 No. 1 Third Ave., corner 7th St., NEW YORK, N. Y.
 nes tasai bankierius parduoda rusiškus pinigus labai pigiai.
 Mēs pilnai patariame visiems nusipirkti rusiškų rublių, nes tuomi galima uždirti daug pinigų.
 Bankierius HENRY C. ZARO siūnčia pinigus eilyg pigiausio kurso visiems pabėgėliams, gyvenantiems Rusijos gilumoje. Jis taipgi priima pinigus dēl padėjimo į Rusijos Valdiškąsias Čėdyjimo Kasas.
 Nesuškite pinigų per niekur, kol negausite čienių nuo Bankierius HENRY C. ZARO. Tuomi jūs susidėysite daug pinigų.
 Iškirpkite šį adresą ir užklijuokite ant konvertor:

HENRY C. ZARO
 No. 1 Third Ave., corner 7th St., NEW YORK, N. Y.

bei jos reformos su šių dienų proletariato judėjimu ir klesy kova. Būtų ir daugiau pastabėlių, bet nenoriu užvesti polemiką.

Abelnai, geistina, kad tokių prelekcijų ir draugiškų diskusijų tankiau įvyktų.

M. Baltuškienė.

JERSEY CITY, N. J.

Ilgas laikas praėjo, bet tikslas atsiektas. Mūsų progresyvės draugijos visgi su savienijo į vieną stiprią draugiją. Į draugiją, kuriai naujas vardas duotas Laisvės. Susidėjo sekančios draugijos: Didžiojo Lietuvių Kunigaikščio Algirdo, kuri jau gyvavo 25 metus šiame mieste ir yra viena iš seniausių draugijų. Šita draugija turėjo daugiau simto narių, turėjo savo vėliavas, kurios liko atmetos arba nepriimtos į abelną naujos draugijos turtą. Vėliavas buvo D. L.K. Algirdo ir Amerikos. Amerikos vėliava gana gero šilko ir už ją parduodant draugija galės gauti keliantą dešėtk dolerių. Algirdo vėliava, "tikra lietuviška", kurią keliantas metų atgal Šlipas užtikrino, kad tai yra "tikra lietuviška". Šiandien ji nuėjo ant niek, sako, draugijai lėšavo apie \$300. Aš bet neduočiau trijų šimtų dolerių už ją su visu šlipu. Sekanti draugija, tai šv. Jono Krikštytojo. Šita draugija gyvavo nuo 1907; ji dabar turi 11 metų amžiaus. Pati draugija buvo vadovaujama socialistų. Ji buvo viena iš stipresnių draugijų tarpe Jersey'ės lietuvių; nariai — 90%, buvo jauni; turtingesnė už visas kitas pinigais. Draugija visad buvo prielanki visuose atsiskaitymuose visuomenės politikuose reikaluose ir abelnai pinigų yra aukavus į vairiems darbinikiškoms klesos reikalams apie \$100.

Trečia draugija prisidėjo, — tai Lietuvių Politikos Klubas, turis apie 6 metus amžiaus. Klubiui gyvuot ne kaip sekėsi, visą laiką narių daugiau neturėjo per 50—60. Darbų nuveiktų — daugiau politiškoji dirvoj.

Ketvirta, — tai Moterų Birutės Draugija. Šita draugija buvo dar nauja. Ji gimė iš L.M.P.S. 3 kp., kuomet kuopa nepasilaikė, ją reikėjo perorganizuoti į Birutės draugiją, kurios vardą vėliau priėmė pati draugija. Draugija buvo stipri, apie 60 narių.

Nauja draugija vadinsis Lietuvių Laisvės Pašelpo Draugija. Vardas "Laisvė" priimtas veik vienbalsiai visų draugijų referendumu ir reikia pasakyti, kad tai tinkamiausias vardas, kokį draugija apsirinko. Šita nauja draugija bus bešališka visiems lietuviams - vyrams ir moterims. Joje bus net 4 skyriai įvesti ir nariai galės prigulėti prie kurio norės. Pati konstitucija taip greit da nebus padaryta. Nariai ims svarstyti visą konstitucijos projektą, vykinant praktiškai gyveniman.

Naujai draugijai susidant iš apie 400 narių, maņa susirinkimus laikyti po 2 sykių į mėnesį. Susirinkimuose dalyvaus vyrai ir moterys sykiu, kas parodo draugiškumą ir vienybę Jersey'ės lietuvių.

Draugijos nuomonė turėti sau laikraštį už organą. Draugijai turint organą, būtų daug pasekmingiau gyvuoti. Viena, kad organe tilptų visi draugijos viršininkų adresai ir narys neturėtų bėdos pranešant apie istikus ligai ar susižeidimui ir taipgi draugijos viršininkai turėtų atsakymą, kurių adresai visad būtų žinomi. Antra, — draugijai lankant tankiau susirinkimus, visad galima būtų pranešti per organą, nereikėtų sekretoriui rašinėti kelius šimtus atviručių.

Nauja draugija tuojaus turėtų apsirinkti savo korespondentą, kuris retkarčiais aprašinėtų draugijos gyvavimą, nes tankiai iš pašalių korespondentai aprašo nežinodami dalyko ir paskui kyla draugioj ginčai ir nesutikimai. Turint dr-jai savo korespondentą ir laikraštį, ji žinos, tad niekas kitas draugijos negalės šmeizti arba redakcija neeis pašaliniams ką nors paliečiant dr-ją aprašyti.

Katrie daugiau prijaus politikai, galės daugiau veikti prie socialistų kuopos. L.S.S. 59 kp. palieka nuošaliai, bet su Laisvės draugija laikys draugiškus santykius, kaip ir pirmiau.

Nauja draugija su laiku mano turėti savo knygyną. Kitą sykį parašysiu daugiau.

"Laisvės" redakcija linki naujai draugijai laimingos kloties darbuotis dėl darbininkų labo. Rodosi, Jersey City draugijos padarė pirmą tokį milžinišką ir prakilnų žingsnį. Reikia tikėtis, kad ir kitų miestų draugijos panašiai pradės elgtis.

Beveik per istisą metų nieko nebuvo rašoma laikraščiuose iš mūsų miestelio. Todėl šiūomi tarpu pažymėsiu nors svarbesnius nuotičius bei veikimus iš tarpo lietuvių per šį laikotarpį.

Rugpjūčio mėnesyje pereitų metų patiko netikėta mirtis jauną, vos 24 metų, lietuvių-vaikina Vineą Jurevičių. Atsitiko taip. Vieną subatos popietį velionis nuėjo pas kaimyną prigulėti jam nupjauti sausą mėsą ir beledžiant virvėmis įjė žemyn, pastaroji puldama pagavo nelaiminąjį vaikina ir taip skaudžiai primušė, jog nuvežtas į ligonbutį, už kelių valandų mirė.

Lapkričio mėnesyje mirė senas šio miesto gyventojas Tamošius Tuinila. Keli metai tam atgal velionis laikė šame miestelyje smuklę, bet dėl tūlų priežasčių jis ją pardavė ir nekūrį laiką dirbo pas kitus. Šiame miestelyje ir apielinkėj jis buvo žinomas, kaipo žmogus geros širdies, nes būdamas biznieriū daug kam gero padarė įvairiais būdais. Nesveikumu viduriuose jis jautė perkeliatą metų ir dabar, pasirodęs porą mėnesių, persiskyrė su šiuo pasauliu. Abudu viršinėti velionys prigulėjo prie "Lietuvių Neprigulmingo Klubo, ir rūpesčiu klubo abudu tapo palaidoti. Lai būva lengva jiems sveltimo šalies šalta žemė.

Ziemos laike, vietos draugijos rengia įvairias pramogas. Pirmą parengė L.S.S. 38 kuopa, — maskų balių. Už apsimaskavimą buvo skiriamos dovanos, \$2.50, \$2.00 ir \$1.00. Pirmą dovaną laimėjo p-lė Viktorija Selokiūtė. Publiikos ant šio baliaus atsilankė mažai ir kuopai pelno neliko. Antrą balių parengė "Lietuvos Dukterų" draugija ir trečią — "Lietuvių Neprigulmingas Klubas". Pastarieji du baliai, kaip teko patirti, pavyko gana gerai ir draugijos turėjo nemažai pelno.

17 d. vasario buvo prakalbos, kurias parengė L.S.S. 38 kuopa. Kalbėjo drg. A. Yankauskas iš Brooklyn, N. Y. Kalbėtojas savo užduotį atliko gana gerai. Publiikos šiūom tarpu atsilankė visai mažai, vos 26 ypatos, bet atsilankusieji tapo pilnai užganėdinti ir nauda buvo didelė, nes Sąjungos Apsigynimo Fondai tapo suaukauta \$17.90. Matomai, atsilankusieji gausiai aukavo. Geistina ir daugiau tokių prakalbų.

Pažymėsiu ir tai, jog vietos lietuviams mažai telankosi ant kokių nors parengimų. Ką jie veikia — nežinia. Geistina, idant vietos lietuvių geriaus atjaustų, gerus užmanymus ir darbus remty.

Juozas Ručys.

NASHUA, N. H. 3 d. kovo buvo prakalbos L.S.S. 192 kuopos; kalbėjo drg. J. Neviackas iš Worcester, Mass. Kalbėtojas aiškino "Lietuvos Istoriją", nurodinėjo, kas darbininkus spaudžia ir kaip jie galėtų pasiliuosuoti iš tos vergijos ir t.t. Tūlas žmogelis, pasiprašęs balsą, emė visai plūsti socialistus. Bet kalbėtojas jam gerokai atkrito ir tuomet narimo. Buvo duodami klausimai, į kuriuos kalbėtojas atsakinėjo. Zmėnių susirinko apie 250. Aukų padengimui lešų surinkta apie 5 dol.

K. Barauskis.

NEW HAVEN, CONN. 13 d. kovo buvo prakalbos vietos tautininkų. Kalbėjo A. R. Račkauskas. Jis agitavo dalyvauti tautininkų ir klerikalų šaukiamam seime, ragino, kad visi lietuvi apsidėtų tam tikromis duoklėmis dėl Lietuvos naudos ir kvietė aukuoti palaidkymui lietuvių "diplomatų" Europoj. Rinkta aukos "susėlpimui nukentėjusių nuo karės"; surinkta 14 dol. su centais. Kada surinko aukas, tai vienas tautininkų atsistojo ir prabilo: "Mes dabar turime nubalsuoti ar šias aukas skirsime susėlpimui nukentėjusių nuo karės, ar politiniams reikalams. Dirbė didžiūma nabalavo, kad reikia paskirti politiniams reikalams.

Labai keistai išrodo, kad rinko pinigų susėlpimui nukentėjusių nuo karės, o paskui paskyrė susėlpimui šliūp, kuris trankosi po Europą.

Tą pačią dieną, vakare, buvo Maliausko "konferencijos". Plūdo socialistus, kaip tik išmanė. Daugelį žymesniųjų veikėjų pavadinu pavardėmis, išplūdo. Paskutiniame L.M.P.S. 2

žmogūdziais išvadino ir t.t. Rodosi už tokį plūdima galima tą poną ir už grotų pasodinti.

J. Kaveckis.

HAVERHILL, MASS.

5 d. kovo vietos lietuvius katalikus patiko "baisi nelaimė", visi ir su visais savo rakačdais, pakliuvo arių nelaisvė. Dabar visi parapijonai skaitosi arių nelaisvių ir nežinia kaip airis kirps jiems vilnas — pikliau ar taip-pat, kaip kad lietuvis kirpo.

3 d. kovo buvo viešas susirinkimas, kuriame norėta išrinkti delegatą į klerikalų seimą, bet to atsiekti negalėjo.

5 d. kovo buvo moterų P-lės Šv. N. P. draugystės susirinkimas. Klerikalai ir katalikai, tapę sumušti visuotinam susirinkime, kreipėsi prie nekaltų panelių draugystės ir su jų pagelba visi išrinkto delegatą.

Pasirodo, kad dabartiniam momente klerikalus tik ir palaiko davtkos.

J. Tamsutis.

HAVERHILL, MASS.

24 d. vasario buvo tarptautinės prakalbos, kurias surengė lietuvių, rusai ir žydai socialistai paminėjimui Rusijos revoliucijos. Lietuviškai kalbėjo F. J. Bagočius.

Aukų surinkta \$24.00. 2 d. kovo buvo vakaras L.S.S. 144 kuopos. Suloštas veiklas "Daktaras iš prievartos". Aktoriai savo užduotis atliko puikiai.

L.S.S. 144 kuopos susirinkimai būna pirmą ir trečią nedėdieninį kiekvieno mėnesio po N112 River St. Pradžia 11 val. ryte.

K. D. Baranauskas.

MIDDLEBORO, MASS.

24 d. vasario buvo prakalbos L.S.S. vietos kuopos. Kalbėjo M. Duseika iš So. Bostono. Kalbėtojas savo užduotį atliko gerai. Aukų kankinių fondui surinkta \$6.90. Padengus lėšas, pasiūkė \$5.04, kurie tapo pasiūstū V. K. Ziurinskiui.

Čia gyvuoja kooperatyvė valgonų daiktų krautuvė. Pirmiaus krautuvė šilpai laikėsi, dabar jau geriau, bet tvarka labai prasta. Ypatingai keistai išrodo, kad vakarais susirenka vyrai ir krautuvė ir rūko pykpes. Krautuvė ne karčiama ir ne rūkymo kambarys. Vertėtų tą madą panaikinti.

Pypkorius.

EASTON, PA.

3 d. kovo buvo koncertas. Programo išpildyme dalyvavo iš Philadelphiajos choras ir vietos L.S.S. 42 kuopos choras. Buvo ir kitokių pamarginimų. Apart to, suloštas veiklas "Velnius ne boba." Aktoriai savo užduotis atliko gerai.

E. A. K.

WORCESTER, MASS.

3 d. kovo buvo prakalbos L.M.P.S. 2 kuopos. Kvietistas kalbėti J. B. Snelstorius, bet jam nepribuvus, kalbėjo Bagočius. Žmonių susirinko vidutiniai. Aukų lešų padengimui surinkta virš dešimties dolerių. Paskutiniame L.M.P.S. 2

kuopos susirinkime buvo skaitytas laiškas kviečiant prisidėti prie Lietuvių Darbininkų Tarybos. Apsvarčius tą dalyką, kuopa nutarė prisidėti. Taipgi skaitytas atsiuokimas Sąjungos Apsigynimo Fondo. Kuopa iš savo išdo paskyrė \$10 ir narės suaukojo \$8.45. Viso Fondui surinkta \$18.45.

Nutarta mokintis veikalą ir prieš Velykas sulošti.

M. Š-p-ė.

HUDSON, MASS.

Nors ir taip lietuvi turi daug įvairių blogumų, bet dabar dar prisidėjo vienas ir bene bus tik didžiausias blogumas — tai donosai. Atsirado lietuvių tarpe tokių nusidėvėjusių sportelių, kurie nekaltai skundžia žmones, pripasakodami ant jų visokių nesamonių.

Neseniai "Laisvė" buvo minėta, kad atsirado ypata, kuri melagingai apskundė savo draugiją. Dabar jau atsirado tokių skundikų ir daugiau. Vėl pasirodė tūlas sportelis, kuris daugiau nieko ir nežino, kaip tik skųsti sau nepatinkamus ypatus, neatsižvelgiant į tai, kad jos niekuo nekaltos.

Tokie žmonės žemina lietuvių vardą. Gėda taip elgtis.

Lygus.

PHILADELPHIA, PA.

Aukos L.S.S. Apsigynimo Fondui.

Laikė L.M.P.S. 46 kp. draugiškos vakarienės, parengtos 10 d. vasario, surinkta aukų L.S.S. Apsigynimo Fondui \$27.50 ir pasiūsta per drg. Jakimavičių išdėninkū J. Matiošaičiui, Brooklyn, N. Y.

Visiems aukautojams vardė L.M.P.S. 46 kp. tariame širdingą ačiū.

St. J. Grinienė.

RED. ATSAKYMAI.

Vyčių Broliui, So. Bethlehem, Pa. — Su "Garso" korespondentais, bei rašėjais jokių polemikų nevedame.

L.S.S. 33 kp. komitetui. — Viskas tilpo Sąjungos išleistame biuletine — 22 kp. rezoliucija ir Stilsono prier-

šas ir į "Laisvę" tų pole. Jūs neįsileisime, nes neturime vietos. Siųskite centrui ir jie galės biuletine patalpinti.

A. T-s, Akron, Ohio. — Jūs nežinote, kas rašė tą korespondenciją ir jau drįstate sakyti, kad tas korespondentas kuopos susirinkime kėlė lermą. Ar tik ne Orakulas jums pasakė korespondento pavardę? Tokios korespondencijos bei polemikos laikraestyje negali tilpti.

Visiems, kurių raštai bei rezoliucijos buvo vėliaus atsiūstos paliečiančios klerikalų ir tautininkų seimą ir netilpo iki šiam laikui, dabar jau netilps, nes seimas buvo. Atskirų atsakymų ne duosime.

JAUNOS POROS

New York City. — 9 d. kovo apsiavedė drg. J.J. Kraucevičius su A. V. Klimiute. Abudu priklauso prie L.S.S. 52 kuopos. Abudu jaunavedžiū plačiai yra žinomi tarpe vietos ir apielinkių lietu-

pasizymėjo savo vėliavėl darbininkų labo. Reikia tikėtis, kad jiedu ir ateityje darbuosis dėl visuomenės labo, kiek išgalės.

Linkėtina jaunavedžiams laimingo šeimyniško gyvenimo.

T. M. Lisajus.

Severos Gyduofes uzlaiko seimynos sveikata.

PAVASARIO ISBERIMAMS
draugauja skausmingas, deginantis ir niežantis jaumas, kurs li-goniui suteikia daug nesmagumo. Kartais toks nesmagumas net nepakenčiamas. Paprastai įsig-koma greito palengvinimo. Jū-g-kom, kaip kad pildydams dakta-ro patarimu. Vartok gėra mosti, iš patyrimo mės žinome, kad

Severa's Skin Ointment

(Severos Odinė Mostis) pilnai atsakanti tiems nesmagumams, nes ji apmalšo karšči į palengvina niežėjimą, niežū, ekzemos arba šašų, "salt rheum", vasariū is-berimū, dėderinių ir užsūnodij-mo parstupa. Kaštuoja 50 ct. Parduoda visur apieko.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Siųskite pagelbą tuojaus savo namiškiam užimtoje vokiečiais Lietuvoj. Su pilnu užtikrinimu, mes apsiame nusiųsti pinigų ir užimtą vokiečiais Lietuvą ir Rusiją. Siųsti galima ir belaisviams. Visi tie, kurių giminės pasiliko Lietuvoje arba pakliuvo į nelaisvę Vokietijon, turite progą pagelbėti jiems. Už siunčiamus pinigus gvarantuojame. Su visokiais užklausimais kreipkitės pas:

Basak State Bank

Lietuvių Skyrius
SCRANTON, PA.

KODEL
nebut linksmu, kuomet kaštuoja tiek mažai?
Galvos skaudėjimas ir nerviškumas, daugiausia paeina nuo silpnų akių. Vianintėlis išsagydytas, — moksliskai pri-taikyti akiniai. Matykli akių special-istų į A. F. MEDOFF.
DR. MEDOFF
500 Grand St., Union Av., Brooklyn, N.Y.

OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis nuo 11 iki 1 po piet.
Kitomis valandoms galima matyt tik pagal sutartį.

Jūsų namuose būtina turėtų rasti šios labai įdomios ir naudingos knygos:

I. Knuto Hamsunogarsi knyga **"BADAS"**
Tą knygą skaitydamas, matysi pasibaisėtina gyvenimo vaizdą, kurį pagamina badas, bet sykiu rasi daug juoko ir smagumo
Kaina be aparų 75c.
su aparais \$1.00

II. **"Vokiečių Kareivio Karės atsiminimai"**
Tai yra įdomiausia knyga lietuvių literaturoj. Ją skaitydamas matysi gyvus karės vaizdus, dažinai kę kareiviai jautė ir peryvena laike mūsų.
Kaina 75c.
su aparais \$1.00

III. **"Meilės Laipsniai jų išsivystyme"**
Šioje knygoje aprašyta meilė senovėje; kaip ji vystėsi ir daėjo iki šių laikų; jos svarba praety, dabarty ir ateityj. "Meilės laipsniai jų išsivystyme", yra viena iš įdomių mokslinių knygų ir jų reikty kiekvienam vyrui ir material atydziai perskaityti.
Kaina be aparų \$1.00
su aparais \$1.25

Su užsakymais kreipkitės: "Laisvė", 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

žmonės... si paskatinti... CHICAGO, ILL. mūsų korpus... vo, Unijos... daly, būv... Chicago's... nku, Tarybos... lvyavo ir i... řėstų. Diana... - Lietuvių... as. KL J... apie Lietu... bartiniu laik... p dabar... jasi norėdam... duoti. Buv... cija, pasam... lų ir kompa... Lietuvos... ojas pasakė, k... ai negali bali... nais, nei su k... tyti tokių lai... alai bus apg... luoym. Re... riimta. Viso... atspausdintos... apeliū ir išsi... s draugijoms... ferencija... ikalinga susi... ū seimā. ferencijoj bū... i nuo 63 įvyk... ir kuopų. N... "Lietuvos... a" po priežiū... arbininkų Tary... tarta už koki... sių laiko susi... nferencija.

GREAT NECK... d. kovo L.S.S. 10... uvo surengus... relegantas —... is New York... žmonių mažai... kurie atsilank... inėdinti, nes d... istorinių daly... ijos tema, rod... a iš material... Reikia pasak... Jukelis laikū... vienas geriaus...

š neįpratus tik... tokių, kurie ne... ir dabar prele... pėjau keliatū... gai pabaigoj, kur... iriamas ir maš... es kova, dargi ir...

mo ir veltū... iš vietiškai be... uot. Inform... urios grovan... stovyklomis ofi...

t. Dentistas... oklyn, N. Y. l. Stacie 3998

netoli!!!
tai tikimėsi, kad... enia. Todėl visi... ant rusiškų rubl... nuo lietuviško...

ZARO... t., NEW YORK... rusiškūs pinigus...

iems nusipirkti... bti daug pinigų. ARO siūncia pinigų... dėjėliams, gyven... riama pinigūs dėl... dyjimo Kasas. cur, kol negausit... ARO. Tuomi jūs...

klijuokite ant kom... . ZARO... St., NEW YORK...

L. M. P. S. A. REIK

L.M.P.S. Viršinių Rinkimo Pasekmės.

Centr. Sekr. išrinkta S. M. Puisse, Franklin Sq. House, Boston, Mass.

Fin. Sekr. — B. Bočkūte, 11 First St., Elizabeth, N. J.

Kasierius — B. Bublausekienė, 22 Broad St., Montello, Mass.

Pild. Kom. Sekr. — A. Yureff, 877 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

Pild. Kom. narės, M. Stanelienė, E. Bekampienė, M. Baltuškienė ir G. Jakimavičienė.

J. Benesevičiūtė, bet dėlei tūlių priežasčių rezignavo, tai jos vietą užėmė Z. Jakimavičienė.

Z. M. Puišūtė, L.M.P.S. Cent. Sekr.

L.M.P.S. Cent. Sekr. Pranešimai.

Naujos kuopos: 52 kp. Stoughton, Mass., sutvarta iš 13 narių.

53 kp., Plymouth, Pa.

54 kp., Scranton, Pa.

55 kp., Haverhill, Mass., sutvarta iš 18 narių.

56 kuopa, Easthampton, Mass., sutvarta iš 9 narių.

57 kp., Carnegie, Pa.

58 kp., Brighton Park, Ill., sutvarta iš 5 narių.

59 kp., So. Manchester, Conn., sutvarta iš 12 narių.

60 kp., Pittsburgh, Pa.

61 kp., Lowell, Mass., sutvarta iš 9 narių.

62 kp., Shenandoah, Pa., sutvarta iš 16 narių.

Linkėtina naujom kuopimo.

Z. M. Puišūtė, L.M.P.S. Centr. Sekr.

Referendumai.

Įnešimas, kad suvienytį staigas redaktorės, administratorės ir sekretorės į krūvą, ir kad tas darbas būtų pavestas vienai ypatai, kuriai būtų mokama savaitinė alga, (žiūrėk "Mot. Balso" No. 13). Įnešimą parėmė 23-čia kp.

Įnešimas, kad narinės mokesčius būtų pakeltos iki 20 c., ir kad už tą mokesčių būtų organas duodamas (žiūrėk "Mot. Bal." No. 13). Parėmė 50-ta kuopa.

Pirm, negu šie įnešimai eis nubalsavimui yra duodama 45 dienos laiko dėl apkalbėjimo jų naudingumo.

Z. M. Puišūtė, L.M.P.S. Centr. Sekr.

Prie "Kur dingę L.M.P.S. A. Centras".

"Keleivio" No. 9 š.m. M. Michelsonienė klausia, kur dingo L.M.P.S.A. Centras, kodėl nieko nepraneša apie "Mot. Bal." Kadangi drg. K. Petrikienė rezignavus iš "Motery Balso" redakcijos, aš apsiėmiau jos vietą kol kas užimt, tai ant kiek man yra žinoma, kaip dalykai stovi su "Motery Balso" šiuo metu pranešu.

"Mot. Bal." No. 11, 1917 metų tapo krasos sulaukymas. Išleista 12 No., kurio antra klesla siuntinėt nebuvo galima, užtai išsiuntineta trečia klesla.

Kadangi lig šiol negauta galutinio pranešimo apie "Mot. Bal." likimą, parašy-

skas į Washingtoną užklausk, kodėl valdžia nieko nepraneša.

Ant laiško atsakymas dar negauta.

Belaukiant žinių iš Washingtono užsivilko išleidimas pirmo ir antro numerio šių metų, užtai greitu laiku išeis "Mot. Balso" 2 numeriai. Daikite už sausį ir vasarį, kur bus plačiau paaiškinta apie "Mot. Balso" reikalus. Minėtas numeris jau rengiamas spaudon, išeis apie 15 š. m.

Pabaigoj kovo mėn. išeis trečias "Mot. Balso" numeris.

Kol kas "Mot. Balsas" bus siuntinėjamas trečia klesla.

J. Benesevičiūtė, "Mot. Balso" Red.

VIEŠAS PRANEŠIMAS.

Pasirodžius "Laisvės" N16, 1918 m. straipsniui apie gimdymo kontrolės ligą, pas liigos sekretorę pradėjo eiti laišku su įvairiais užklauskimais, kurie paliečia apsisaugojimą nuo didelės šeimynos. Ant kiekvieno laiško atskirai rašyti negalima, nes, vieną, atsakinėti ant tokių laišku būtų prasižengimu prieš įstatymus, antra, jei ir būtų galima, tai stoka laikui nedaleidžia.

Todėl čia noriu visiems klausantiems sykiu atsakyti. Malonėkite nesiųsti daugiau panašių laišku, nes mūsų liiga susitvėrė tikrai tam, kad kovoti prieš tą įstatymą, kuris draudžia gydytojams bei akušerėms duoti patarimus apie apsisaugojimą nuo kūdikių. Kuomet visur susitvers panašios liigos, žmonės pradės daugiau protestuoti prieš tą įstatymą ir jis turės būti panaikintas.

Sykiu paskelbiu, kad kas nori plačiau apie kokius mūsų liigos dalykus žinoti arba taip su kokiais panašiais reikalais gali rašyti pas žinomą gimdymo kontrolės agitatorę Margaret Sanger. Galima rašyti lietuviškai, Jos adresas: "Birth Control Review", 104, 5th Ave., New York, N. Y.

Sekr. A. J.

IŠ DARBININKŲ JUDĖJIMO

CHICAGOS MĖSINYČIŲ DARBININKAI GAUS DIDESNĖ ALGĄ.

Chicago, Ill., 7 d. kovo. — Chicago mėsinyčių darbininkai, kurie dirba pakavimo skyriuose gaus didesnę algą. Tarybose su federališku taikytoju mėsinyčių savininkai sutiko pakelti darbininkams mokesčių pridedant 25 c. į dieną.

Augštesnę mokesčių gaus apie šimtas tūkstančių darbininkų.

GENERALIS STREIKAS VAKARUOSE PROTESTUI PRIEŠ MOONEY NUTEISIMĄ.

San Francisco, Cal., 7 d. kovo. — Pacifiko pakraščių organizuoti darbininkai pradeda suprasti, jog tik nuolatine smarkia agitacija tegalima išgelbėti Tamo Mooney gyvastį. Seattle jau prieš keliatą savaičių darbininkų susirinkime buvo išsireikšta, jog "jei bus reikalinga, tai bus pavartotas ge-

neralis streikas, apsaugojimui Mooney gyvasties.

Dabar 45,000 organizuotų darbininkų Alameda paviete, Californijoje, priskaitant miestus Oakland, Berkeley ir Alameda, išreiškia tą pačią mintį ir išrinko tam tikrą komitetą, kuris susižinotų su kitų vakarinių valstijų darbininkų organizacijomis kaslink generalio streiko privertimui paliuosot Mooney.

STREIKUOJA 600 AMUNICIJOS DARBININKŲ.

St. Louis, Mo., 7 d. kovo. — Sustreikavo 600 Wagner Electric Co. darbininkų. Toj dirbtuvėj dabar dirba amuniciją. Streikieriai pastatė savo pikietus prie keturių tos kompanijos dirbtuvių.

Unijos vadovai tikisi į kelias dienas išvesią streikan 5,000 kompanijos darbininkų. Darbininkai reikalauja padidinio algu ant 10%, pripažinimo unijos, 8 val. darbo dienos, ir pusantro sykio brangiau mokėti už viršlaiki.

GALI SUSTREIKUOTI 30,000 PRIEPLAUKOS DARBININKŲ.

New York, 8 d. kovo. — Ateinančiame ponedėly rengiasi streikuoti 30,000 laivų liuduojuj. Streikas bus prieš laivų savininkus, kurie nenori mokėti valdžios paskirtą algą ir atvirai priešinasi prašalinimui nesutikimų karės laike.

Tidewater Boatmen's lokalas 847, kur priklauso mūnėti darbininkai, praneša, kad dabar eina balsavimai ar streikuoti, ar ne, ir kasdien tūkstančiai balsų paduodama už streiką.

Tie darbininkai dirba prie liudavimo anglų, grūdų, ledo ir kitokių daiktų.

Fornišiai. Naujasis mados dideliame pasirinkime. Lengviausias išlygos. Taipgi parduodame pianus.

MACYS BROS FURNITURE CO. 198-200 GRAND STREET. Tarpe Driggs ir Bedford aven. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA. Zemiau paminėtas gyduoles galima apturėti per pačią: Nuo reumatizmo \$1.00 Kraujo Valytojas 1.00 Vidurių Valytojas 1.00 Vidurių Regulatorius .60c Trojanka 25 c., 50 c., ir \$1.00.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ? JĘGU TĖP TAI INK DUONĄ? GARSAS SENIASIA IR KEPTUVE GERIAUSIA. F. MASIULEVIČIUS ir SUNAI, Savininkai. 209 BEDFORD AVE. (Tel. 2876 Greenpoint) BROOKLYN, N. Y.

PAIN-EXPELLER. Tai kiekvienos šeimynos geriausias draugas, kuris tikrai pagelbi nuo visokių kentėjimų ir skausmų. Dabartinės gyvenimo aplinkybės privertė mus pabranginti iki 35 centų mažą buteliuką ir iki 65 centų didelį.

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIS. TIKRA LIETUVIŠKA APTIEKA. LIETUVIS PAS LIETUVI. 229 BEDFORD AVE. BROOKLYN, NEW YORK.

AR TURI TA NAUJĄ KNYGĄ APIE LYTIŠKĄ GYVENIMĄ? Jei dar neturi, tai pasiskubink gauti, nes knyga gali greit išsiblogti. Ar verta būti teisingui? Visada yra žmonija, kurie stengiasi dorai ir teisingai gyventi, bet koki ji gauna už tai atlyginimą ir koks jų likimas, — parodo vieno tokio žmogaus istorija. Jo gyvenimas taip užimantis, jog ekaitosi, kaip gražiausia pasaka. Tos knygos vardas Kovotojas už Teisybę Jeronimas Savanoralla.

K. LUTKAUS ŽODIS. Jei tau reikalinga skrybėlė, marškiniai, renkotas, Hestergis, kulkaitė, balaitė, šis ar kitoks vyriški apdarai, užiek pas mane, o gausi viską, vertės savo pinigų. 131 Grand St. BROOKLYN, N. Y.

PASAULIŲ RATAS. — Tai yra puikus ir labai įdomus aprašymas pasaulio planetų, kurias keliauja po plačiąją erdvę. Kaina tik 25c. KERSTINGA MEILĖ. — Labai puikus sceniškas vaizdelis ir lengva perstatyti. Kaina 10 c.

Telephons 595 Greenpoint. Daktaras J. MISEVIČE. Specialistas širdies ir Plaučių ligų. Nuo 8-10 ryto Nuo 12-2 po piet Nuo 6-8 vakare. 276 BERRY STREET BROOKLYN, N. Y.

Akušerka. Pateiktas būrys žinomų ir nepateiktų šeimynos širdies ir plaučių ligų. 6 Loring St., Boston, Mass.

REIKALINGI AGENTAI. STRUPAS IR KOMPANIJA. Mes išleisim višą, kas tik draugijoms reikalinga: t. y. visokius puokščius, medalius, kukardas, vėlavas, antspaustus ir t. t.

VISUOMET PIRKIT ČEVERYKUS. Naujasis mados PAS J. MARTINAITI 157 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

SERGANTIEJI! AR NUSTOJOTE SVEIKATĄ IR PRIEZASTIES LIGOS? Diena po dienos, metas po metų užsimu gydymu sergančių žmonių. Persistatykite sau, kiek šis ligydas, kiek palinksimau gyvenima. Jeigu jums gyvenimas įkūrė vartojant visokius gyduoles ir jaučiatės suolat blogiau, tuomet, nieko nelaukdamas, kreipkitės pas gerai suprantantį daktarą ir specialistą DR. LEONARD LANDES. Jis jums be pinigų patars, ką daryti, kad išgelbėti gyvastį ir pasikins apie ligą. Gydau per 20 metų visokias ligas su didžiausiomis pasisekimais kaip tai: pilvo, širdies, plaučių jankų ir t. t.

MEILĖS LAIPSNIAI JŲ IŠSIVYSTYME. Toje knygoj aprašyta meilė senovėj; kaip ji vystėsi ir daėjo iki šių laikų. Praeitės ir dabarties faktais rementis, nurodoma meilė ir jos rolė draugijiniame gyvenime, ir prie ko ji veda žmonių. Tai yra viena svarbiausių mokslisų knygu ir ją reiktų kiekvienam vyrui ir moterei atydziai perskaityti. Knyga didelio formato, 217 pusl. Kaina be apdarų \$1.00. su apdarais \$1.25.

APYSKAITA

L. S. S. APSIGYNYMO FONDO 12. DININKO UZ SAUSIO MEN. 1918.

IPLAUKOS.

- List of names and amounts under 'IPLAUKOS' section, including Elizabeth N. J., Aukos nuo L.S.S., etc.

- Continuation of the list of names and amounts, including various Lithuanian organizations and individuals.

Advertisements for Lithuanian organizations and individuals, including 'LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS', 'LIETUVOS SŪNŲ IR DUKTERŲ DRAUGYSTĖ', and 'VYRAI IR MOTERIS'.

'Išgydyk savo Rupturą-patrukimą taip kaip aš išgydžiau savo'.

Senas žūrijų kapitonas, kuris buvo parūkęs, išgydyt pats save, nepaisant ant to, kad daktarai jam jau buvo pasakę: "Eik ant operacijos, kitaip mirk."

Dr. H. Mendlowitz, 271 Berry Street, Brooklyn, N.Y. Advertisement for a doctor.

Advertisement for 'DYKAI RUPTURO KNYGA IR GYDUOLIU KUPONAS' (Book and coupons for ruptures).

Advertisement for 'JOSEPH LIPMAN, M. D.', a specialist in venereal diseases.

Advertisement for 'V. VAIVADAS', a specialist in venereal diseases.

Advertisement for 'PUKIAUSIOS ATVIRUTES' (Artistic opening cards).

Advertisement for 'Dr. Ignatas Stankus', a specialist in venereal diseases.

Vertical text on the far left edge of the page, partially cut off.

7 SOCIALISTAI GA VO

ILGUS METUS KALĖJIMO
True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on March 15, 1918...

Camp Dodge, Iowa, 12 d. kovo. — Karės teismas nu-teisė 7 jaunos socialistus ant 20-25 metų kalėjiman...

PHILADELPHIJOS SOCI-ALISTAI NUTEISTI KALĖJIMAN.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on March 15, 1918...

Philadelphia, 12 d. kovo. — Šiandien nuteisti kalėjiman 2 šio miesto socialistai, dr. Elizabeth Baer...

VIETINĖS ŽINIŲ

Iš didelės audros mažas lietus.

8 d. kovo buvo kriaučių mitingas apkalbėjimui ar reikalinga siųsti delegatus į klerikalų ir tautininkų seimą.

Iškilius tokiai betvarkei ir negalint balsų suskaičiuoti, tapo pašauktas svetainės savininkas ir atėjo poliemanas Pasirodė, kad jau mitingas...

11 d. kovo jau buvo ramiau. Didžiama nutarė tame seime nedalyvauti ir iš-

rinko komisiją išnešti protesto rezoliuciją (Rezoliucija telpa šiame numeryje — Red.). Vadinasi, iš tokios baidios audros, kuri buvo iškilius 8 d. kovo, panedėly, 11 d. kovo, išėjo mažas lietus.

Rezoliucija prieš Klerikalų ir tautininkų šaukiamą seimą.

11 d. kovo buvo extra susirinkimas Lietuvių Siuvėjų Unijos 54-to skyriaus, svetainėje po N101-3 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Šis susirinkimas buvo šaukiamas tuo tikslu, kad apkalbėjus kaslink "visuotino" seimo, kuris yra šaukiamas ant 13 ir 14 d. kovo New Yorke.

Klerikalai ir tautininkai iškalno užtikrino, kad minėtame susirinkime bus nutarta dalyvauti seime ir bus išrinkti delegatai, bet, ant nelaimės, išėjo atbulai: delegatų rinkimas buvo atmetas, ir nutarta išnešti protesto rezoliuciją prieš klerikalų ir tautininkų šaukiamą seimą.

Kadangi minėtą seimą šaukia klerikalų ir tautininkų diplomatai, nepasitarė su plačia visuomene, tad mes protestuojame prieš panaudojimą Amerikos lietuvių vardo ir;

Kadangi visuomenė neišreiškė savo nuomonės, at-tas seimas reikalingas, tad mes kaip organizuoti darbininkai, atsisakome jame dalyvauti. Mēs pripažįstame tik tokius seimus visuotiniams, kuriuos visuomenė šaukia ir svarsto, o ne politikieriai ir diplomatai.

Taipgi mūsų A. C. W. of A. Unijos 54 skyriaus narių didžiama supranta, kad Lietuvai laisvę iškovos tik patys susipratę lietuviai darbininkai, per savo stiprias ir galingas organizacijas, tad mes neuzsitikime jokiais diplomatais nei politikieriais.

Mēs esame tame tikri, kad darbininkų susiorganizavime ir supratime yra Lietuvos likimas!

VI. Meškūnas, John Buividas, V. Žilinskas, L. Raibužis.

9 d. kovo, McCaddin svetainėje, L.S.S. 19 kuopa statė scenoj veikalą "Revizorius". Žmonių susirinko veik pilna svetainė ir kuopai liks gražaus pelno. Apie patį lošimą... et, geriau nieko nesakyti, nes veikalas didelis ir visgi tapo "suloštas"...

Brooklyno ir apielinkių domai.

L. S. S. IV rajonas rengia labai puikų koncertą, kuris įvyks Nedėlioje, 28 d. balandžio (April) 1918 Labor Lyceum svetainėje, 949 Wiltoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

Iškilius tokiai betvarkei ir negalint balsų suskaičiuoti, tapo pašauktas svetainės savininkas ir atėjo poliemanas Pasirodė, kad jau mitingas...

11 d. kovo jau buvo ramiau. Didžiama nutarė tame seime nedalyvauti ir iš-

bet visi rengkitės ant šio koncerto. Po koncertui bus šokiai prie geriausios muzikos. Taigi publika galės gauti pilniausi užsiganėdinimą.

4 d. kovo Brooklyne buvo prakalbos, surengtos I. W. W. unijos darbininkų suareštuotų naudai. Kalbėjo L. Griktas. Auks surinkta \$10.56; išlaidų padaryta \$10.25 Iš surinktų auksų \$2 pasiūsta komitetui, kuris rūpinasi apgynimu suareštuotųjų. Prakalbas rengė "Mokslo Ratais".

Tariame širdingą aciu visiems, kurie atsilankė ir aukoj.

"M. R." Komitetas.

PRANESIMAI.

16, 17 ir 18 d. kovo bus fėrai, kuriuos rengia Didžiojo New Yorke Draugijų Sąjunga, Tautiškame Name, 101-3 Grand St. Pradžia sutabotj, 6 val. vakare; nedėlioje — 3 val. po pietų ir panedėly — 7 val. vakare. Visas pelnas skiriamas surengimui apvaikščiojimo 1 d. gegužės 1 žanga 10 centų. Geistina būtų, kad visi vietos ir apielinkių lietuviai atsilankytų.

17 d. kovo, Latuko ir She-dlovo svetainėje, 3rd Ave. ir kampas 24 gatvės, So. Brooklyn, N. Y., bus prakalbos L.S.S. 20 kuopos. Pradžie 7 val. po pietų. Kalbės J Šaltys. Visi vietos ir apielinkių lietuviai malonėkite atsilankyti, nes daug naujų žalėsitė išgirsti.

Rengėjai.

17 d. kovo, po N2018 Amsterdam Ave., N. Y., bus koncertas latvių socialistų antro skyriaus. Pradžia 3 val. po pietų.

13 d. balandžio, McCaddin svetainėje, bus puikus koncertas J. Butėno. Jame dalyvaus profesionalai aktorai Patartina visiems išanksto nusipirkti tikietus. Galima gauti ir "Laisvės" ofise.

15 d. kovo bus nepaprast susirinkimas Lietuvių Kriaučių Unijos 54 skyriaus Tautiškam Name, 101 Grand St., Brooklyn. Pradžia 7:30 val. vakare.

Pastaba: Tiktai vienu skylinių šapa, — "čermanai" praneškite visoms skylinėm, kad susirinkty, nes yra daug svarbiu nutarimū.

Draugai ir draugės, gal dar nevisi žinote, kad L. S. S. 19 kuopa nutarė laikyti susirinkimus kiekvieną nedėldie nį. Susirinkimai prasidės lygiai 10 val. ryte.

Dabartinis gyvenimo momentas kelia su kiekviena diena naujų klausimų, kurių negalima priderančiai apsvarstyti laikant du kar-

Tel. 2520 Greenpoint.

J. GARSVA

GRABORIUS (Undakter) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Ebalamuoje ir laidoju numirusiu ant visokių kapinių.

PUIKIAUSIA, MODERNIŠKA "LAISVĖS" SPAUSTUVĖ
Graziai padaryti spaudos darbai ostraukia kiekvieno akį. Atsakantis pagražinimas priduođa žmogui norą eiti ant reikiamų promogų.

Parsiduoda. ANT PARDAVIMO pigi prapertis ir užėja, gerai apsimokantis biznis, uždeitas 25 metai atgal, lietuvių apgyventoj vietoj. Namas pagerintas. Parduomo priežastis — savininko senatvė.

PAJIEŠKOJIMAI. Pajieškau pusbrolio Leono Jakšto. Turiu labai svarbų reikalą, todėl malonės jis pats atsiskaiti arba žinantieji pranešti.

Jieškau Antano Angaičio, Kauno gub., Kretingos par. Taipgi brolio Vincento ir giminių bei pažįstamų. Meldžiu atsiskaiti šiuo adresu: Delsivjuščaja armija, 427 polk. noč. pin. 6-ja artilier. brigada, 2-ja batareja A. Augustisa, Russin.

DAKTARAS LORENZ VYRINTELIS SPECIALIZUJAMIS VIENISUKŲ LIGŲ PITYSIBURGE
Kalba lenkiškai ir Rusiškai. Ofiso valandos: Panedėliais, seredomis r pėnyčiomis nuo 9 val. iš ryto iki 6 val. vak. Utariniškais, ket- zergais ir subatomis nuo 9 val. iš ryto iki 8 val. vakare. Nedėliomis ir šventadieniais nuo 11 val. iš ryto iki 2 val. po piet.

KA IŠRASTI? Tai yra lietuviška knygutė išleista, kurioje yra apie 400 išradimų, kurie gali būti reikalingi, likosi išduoti ant reikalavimo # dėl naudos LIETUVIŲ IŠRADEJŲ. Iš knygutės darsiznosite kokį pelną išradimai atnešė 7 dar gali atnešti. Jeigu manote apie išradimus, tai rašyk šiandien Lietuviškai reikalaujamas knygutės, kurią išsiųsime DYKAL.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA APTIEKA
Sutaisius receptus su didžiausia styda, nedėrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka. Bostone ir Massachusetts valstijoje Gyduolių gailit gauti, kokios tik pasauly yra vartojamos. Gailit reikalaut per listrus, o aš prilausiu per expresą.

Sergantieji atsilankykite pas mane
Edu specialistas chronikų ir nerviškų ligų ir vartojė mažiausią metodas gydymui Jų.
Jieškok pagalbos ten Kur gali ją rasti.
Pradėk gydytis tuoj, o atgausi sveikata.
OFISO VALANDOS: nuo 9 A. M. iki 4 P. M., nuo 6 P. M. iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 A. M. iki 2 P. M.

DYKAI KENCANTIEMS NUO DUSULIO
Nauja naminė gyduolė, kiekvienas gali ją vartoti be gausinimo laiko. Mēs turime naują metodą išgydymui dusulio ir mēs norime, kad tu ją išbandytum ant mūsų iškasčių. Nepaisykit ar dusulys yra senas ar tik prasideda ir net jeigu būtų chroniškais, jūs turite gauti ta naujos metodą gyduolę išbandymui, kas niekė nekasta tuja.

ATYDAI BROOKLYNO IR APIELINKĖS LIETUVIAMS. TAISAU namus kaip iš lauko, taip ir iš vidaus; mūriniu, pleštarnuoju, cementuoju ir pentinu. Uš savo darbą garantuoju. Kainos priimanamos. Duodu rodą dykai. At reikalavimus važiuoju ir toliau. Reikalė kreipkitės ypatingai ar laišku PRANAS GRAZYŠ
Sėpos adresas: 46 Power Street Gyvenimo vieta: 522 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

MANHATTAN HATS Žinomos kaip geriausios.
Visi žino, kurie nešioja Manhattan Hats, kad geriausiai išdirbimu, staila ir pritaikymu. Manhattan Hats padarė mus populiariais ir žinomais visur.
Jeigu nenešioji dar Manhattan Hats, tai pirm pirksiant atėik ir persitikrink, jog mēs turime daugybę Pavarasinių Skrybėlių, kaip štorė, taip ir lange išdėtu, iš kurių gali pasirinkti pagal norą ir sulig dienos staila. Mēs išdirbame savo fabrike todėl mēs galime duot geresnį tavorą ir parduot pigesnę kainą. Mūsų pardavėjai patarnaus geriausiai.
Manhattan Hat Stores
230 Grand Street arti Driggs Avenue
479 Grand Street arti Union Avenue
Abi krautuvės Brooklyne.